

O realizaciji družbeno-ekonomskega razvoja SOZD Iskra v prvem polletju

V letošnjem letu gospodarska gibanja ne dosegajo začrtanih rasti. Že ob trimesečnem obračunu se je pokazalo, da na vsem jugoslovanskem prostoru zaostajata za napovedmi in načrti predvsem proizvodnja in izvoz. Toda medtem ko smo trimesečne rezultate lahko smatrali le kot štartno osnovo pa so polletni že merodajni za izid vsega poslovnega leta. Tako lahko na osnovi polletnih gospodarskih gibanj že ocenjujemo, da tudi v tem letu ne bo moč govoriti v celoti uresničiti resolucijskih določil.

Razlogi za zaostajanje so bili ob polletju isti, kot smo jih ugotavljali že ob kvartalnem obračunu, le da je postal gospodarski položaj v drugem kvartalu še težji. Skokovito naraščanje cen in neujavnost na cenovnem področju, nelikovitost in slaba oskrbljenost s surovimi materiali so bile osnovne značilnosti vsega polletnega obdobja. Že dolgo napovedano zmanjšanje vseh oblik porabe se ni v drugem kvartalu ni uresničevalo. Polletni obračun je pokazal, da se družbeno dogovarjanje uresničuje le na področju delitve osebnih dohodkov in na področju skupne porabe, medtem ko splošna še vedno močno preraščala dogovorjene okvire. Prav tako se je število in višina izgub ob polletnem obračunu povečala v primerjavi z lanskim istim obdobjem in v primerjavi z letošnjim prvim četrtletjem. Industrijska proizvodnja je na jugoslovanski ravni dosegla komaj isti obseg kot ob lanskem polletju (indeks 100,1), medtem ko je elektroindustrija ostala pod njim (indeks 97,5). Pri tem so v Sloveniji doseženi boljši rezultati, saj je celotna industrija dosegla v polletnem razdobju porast v višini 3,5% in elektroindustrija v višini 2,8%. Porast letne proizvodnje, izračunan po isti metodologiji je znašal 6,7%.

Prenizki dosežki pri proizvodnji so bili tudi glavni razlog, da je izvoz močno zaostajal za načrti. Bilanca blagovne menjave s tujino se je sicer izboljšala v primerjavi z lanskim polletjem, vendar ne na račun izvoznih dosežkov temveč zaradi že dolgotrajnega zmanjševanja uvoza. Celotni jugoslovanski izvoz je bil za 2% nižji od lanskega polletnega, uvoz pa kar za 11%.

Tudi pri izvozu so bili v Sloveniji doseženi boljši rezultati kot na ravni vse države, saj se je izvoz povečal za 4% glede na lansko polletje, uvoz pa je dosegel približno isto vrednost kot ob lanskem polletju.

Glede regionalne usmeritve izvoza je prišlo ob letošnjem polletju do pozitivnega premika pri izvozu na konvertibilno področje, kjer je bilo na ravni vse Jugoslavije doseženo 13% povečanje v primerjavi z lanskim istim obdobjem, pri čemer je enak procent povečanja izkazala tudi Slovenija. Izvoz na klirinško področje se je v vsej državi močno zmanjšal.

Polletje se je tudi za SOZD Iskra končalo nekoliko slabše, kot je bilo načrtovano. Proizvodnja je po stalnih cenah iz leta 1980 dosegla vrednost 14,0 mrd din, porast na isto obdobje lani pa je znašal 20,3%. Glede na četrt-

letni dosežek pomeni to upadanje rasti, saj je četrtletni porast znašal 26,4%.

Težave zaradi neredne oskrbe z re-promateriali so bile prisotne že v prvem kvartalu, vendar so v naslednjih mesecih prišle še bolj do izraza in so povzročile padajoči trend proizvodnje. Kljub temu pa je bilo ob polletju izpolnjeno 44,0% letnega proizvodnega plana, kar je glede na planirano letno dinamiko še vedno dokaj ugodno.

Prodaja je bila močno odvisna od proizvodnih možnosti. Na domačem trgu bi lahko prodali tudi več, če bi lahko zagotovili večjo proizvodnjo in ustrežnejši asortiment izdelkov.

Izvoz se je od lanskega polletnega izvoza povečal za 18,1% in je dosegel vrednost 98,2 mio \$. Letni plan je bil izpolnjen z 39,4%. Tudi v Iskri je bil izvoz na konvertibilno področje ugodnejši, saj je tu porast znašal 35,4%. Vrednostno je bilo na konvertibilnem področju realizirano 70,2 mio dol., oz. 71,5% vse izvozne realizacije. Na klirinško področje je bilo izvoženo manj kot ob lanskem polletju, čeprav je bil v mesecu juniju dosežen rekorden izvoz na to področje, predvsem v Sovjetsko zvezo.

Glede možnosti plasmana Iskrinih izdelkov na tuje trge se razmere niso izboljšale. Predvsem v deželah razvitega zahoda se vedno vlada recesija in so naši izvozni dosežki vedno bolj odvisni od izdelčne in poslovne kakovosti ter hitrega prilagajanja zahtevam tržišča. V drugem kvartalu so se nekoliko povečale druge oblike izvoza, kot so: kooperacije, kompenzacije in maloobmejni promet.

Na področju domače nabave so se nadaljevale težave zaradi visokih cen in neurejene cenovne politike, nerednih dobav s strani domačih dobaviteljev ter pretiranih zahtev po deviznih in dinarskih participacijah. Oskrba je bila tako še slabša kot v prvem kvartalu in to predvsem z izdelki barvne metalurgije in elektromateriala. Uvoženo je bilo za 47,0 mio \$ re-promateriala, od tega za 41,6 mio \$ s konvertibilnih tržišč. V celoti je bil uvoz za 11,2% višji od lanskega polletnega, konvertibilni pa za 14,2%, pri čemer je 35% konvertibilnega uvoza odpadlo na uvoz v okviru kooperacijskih pogodb. Opreme je bilo uvoženo le za 1,3 mio dolarjev.

Na porast celotnega prihodka je v veliki meri vplivala inflacija. Od lanskega polletja je porastel kar za 49,7% in je dosegel vrednost 35,3 mrd din. Ponovalno se je pokazalo nesorazmerje med cenami reprodukcijskega materiala in med prodajnimi cenami izdelkov, saj so materialni stroški porasli bolj in sicer za 51,7%. Porast dohodka je bil zaradi tega nižji in je znašal 44,7%, vrednostno pa je dohodek dosegel 11,1 mrd din.

Pri obveznostih iz dohodka je le rast prispevkov za SIS zavzela racionalnejše okvire, ker je vezana na rast osebnih dohodkov, vse druge obveznosti pa so porasle mnogo bolj kot dohodek. Del dohodka za splošne dejavnosti je porastel za 48,9%, del dohodka za pogodbene obveznosti za 66,3%, del dohodka za druga plačila za 91,3% in za obresti kar za 92,8%. Obresti so tako dosegle 1,7 mrd din in predstavljajo 15,4% ustvarjenega dohodka.

Za vse obveznosti iz dohodka je bilo porabljeno 4,5 mrd din oz. 41,0% dohodka kar je za 3% več kot ob letošnjem kvartalnem obračunu in za 5% več kot ob lanskem polletju. Za čisti dohodek je tako ostalo 59% dohodka oz. 6,6 mrd din. Čisti dohodek se je glede na lansko polletje povečal za 33,5%, obveznosti iz dohodka skupno pa za 63,9%.

Kljub nizkemu porastu čistega dohodka pa je bil dosežen dokaj ugoden porast sredstev za poslovni in rezervni sklad. Poslovni sklad se je od lanskega polletja povečal za 41,4% in rezervni za 45,0%. Akumulacija, ki vključuje sredstva poslovnega in rezervnega sklada ter amortizacijo nad predpisano stopnjo, je bila v primerjavi z lanskim polletjem višja za 44,6% in je dosegla (Nadaljevanje na 2. strani)

Pisali smo že, da je letos svetovno leto komunikacij. S tem v zvezi smo za današnje številko na 4. in 5. strani pripravili daljši zapis o naši DO Telekomunikacije, ki se vedno bolj uveljavlja tudi v izvozu svojih izdelkov.

Na fronti svetovnega trga

Temeljna naloga v poslovanju SOZD Iskra je izvozna dejavnost. Pri tem igra glavno vlogo Iskrina zunanjetrgovinska mreža, ki je tako rekoč razvejana po vsem svetu. V tej mreži delajo Iskrini delavci, ki s svojim prizadevanjem, znanjem, izkušnjami, zavestjo in odgovornostjo dajejo pomemben prispevek k skupnim izvoznim rezultatom celotne Iskre.

Zadnje čase so ti delavci izpostavljeni posebni pozornosti, pri čemer se porajajo tudi najrazličnejša razmišljanja, ki pogosto izvirajo iz nezadostnega informiranja.

V teh dneh in časih, ko nenehno govorimo, pišemo, razpravljamo in ugotavljamo, da nam lahko samo izvoz, predvsem na konvertibilno območje, pomaga iz trenutnih gospodarskih in drugih stisk in hkrati omogoči tudi nadaljnji razvoj in proizvodnjo, skoraj nekako kar pozabljam, da je za izvoz predvsem in prvič treba blago tudi prodati na tujem trgu.

Ob tem spoznanju pa postane podoba izvoza precej drugačna: vedeti namreč moramo, da je danes, zlasti na zahodna tržišča, spričo svetovne gospodarske recesije, čedalje težje prodajati blago spričo velike konkurence in najrazličnejših protekcionističnih ukrepov s katerimi se skušajo zavarovati zlasti kapitalistične države. Skratka, težko je blago prodajati na tuje, še težje pa ga je dobro in uspešno prodati, ker izvoz za vsako ceno, to nenehno ugotavljamo, v globljem smislu, celo škoduje nacionalnemu gospodarstvu.

Za Iskro je znano, da se je že več kot pred dvema desetletjema podala na svetovno tržišče in tudi tamkaj na ta način skušala v hudi mednarodni konkurenci uveljavljati tako svoje znanje kot kvaliteto svojega blaga. Ti dve dobri desetletji Iskrine ekspanzije na tržišča sveta pa sta potekali v nenehnem soočanju s svetom in njegovo naglo rastočo in razvijajočo se tehnologijo in zato lahko mirno zapišemo, da so bili že doslej vloženi neizmerni napor in prizadevanja, da bi se že vpeljana Iskrina zunanjetrgovinska mreža še bolj utrčila, hkrati pa smo nenehno ugotavljali, da je mrežo treba še širiti, zlasti na nova tržišča držav v razvoju in Latinsko Ameriko.

In tako predstavlja danes Iskrina zunanjetrgovinska mreža tisto izredno pomembno oporo in oporišče, preko katere posega Iskra aktivno na svetovna tržišča, prodaja na njih svoje izdelke in uveljavlja z njimi svoje znanje in tehnologijo. V tem smislu je zlasti pomemben podatek, da gre kar 80% celotnega Iskrinega izvoza preko njene lastne mreže, ki deluje v okviru DO Iskra Commerce.

Vse to je več ali manj znano. Manj znani pa so napor, prizadevanja in delo vseh tistih Iskrinih delavcev, ki delajo na vseh teh izpostavljenih točkah v tujini, ker se morajo vsakodnevno srečevati s številnimi težavami, zaprekami in konkurenco pa kljub temu uspevajo, da zadovoljivo in ob ustreznih cenah prodajo naše izdelke na tuje za konvertibilno valuto. Te naše delavce v inozemstvu bi lahko primerjali s predstražami na bojnem polju izvoza, saj morajo poleg obvladovanja stroke in poznavanja asortimana lastnega blaga poznati tudi razmere na tržiščih dežel, kjer delajo, poznati njihovo zakonodajo, poslovne in tržne navade, skratka, delujejo v družbenopolitičnih sistemih, ki se še kako ločijo od našega sistema, kajti delajo in ustvarjajo predvsem na območju, kjer še kako neusmiljeno delujejo zakoni tržišča.

In od teh, da tako rečemo čelnih, preizkušenih ljudi, praviloma starih Iskrašev, je v veliki meri odvisen tudi uspeh našega izvoza. Izbor teh ljudi za takšna opravila je seveda odgovorno delo, saj mora takšen človek poleg stroke obvladati še marsikaj drugega, znati se mora v tujih deželah, nastopati in zastopati mora tam našo Iskro in Jugoslavijo hkrati pa si nenehno prizadevati, da bi na svojem območju prodal in plasiral čim več Iskrinega blaga in to v razmerah hude konkurence, ki danes vlada, zlasti na področju elektronike v svetu.

Ob vsem tem pa velja še poudariti, da mora biti nagrajevanje teh delavcev ustrezno ali vsaj podobno nagrajevanju ljudi v tujini, ki opravljajo podobne, odgovorne in tvegane posle. Zato je njihovo nagrajevanje v skladu s pravilnikom o nagrajevanju zunanjetrgovinskih delavcev, pravilnik sam pa so potrdili samoupravni organi DO Iskra Commerce. Še več. Delo naših delavcev v tujini je nenehno podvrženo kontroli uspešnosti njihovega delovanja, saj izvozni rezultati sami najbolje pričajo o uspešnosti ali neuspešnosti posameznega Iskrinega delavca v tujini in tudi dogaja se zato, da so že marsikoga zaradi neizpolnjevanja delovnih nalog in neuspešnosti odpoklicali nazaj.

Če se zdijo katerim prejemi naših delavcev, ki delajo v tujini v naši zunanjetrgovinski mreži previsoki, potem je treba zapisati, da so ti prejemi v nekem smislu neprimerljivi z osebnimi dohodki doma, saj jih narekujejo posebne okoliščine, inozemstvo samo, predvsem pa uspešnost prodaje in izvoza, ki sta tesno povezana z izrednimi napori, znanjem, odgovornostjo in požrtnostjo, saj to delo zlasti sedaj, ni nikakor lahko. Poleg tega je treba še vedeti, da gre pri teh delavcih za celodnevno delo.

Osnove OD predstavnikov Iskre in direktorjev Iskrinih podjetij v tujini se gibljejo od 2.000 US\$ do 3.600 US\$. Razlike izhajajo predvsem iz različnih življenjskih stroškov v posameznih državah. Primerjava v dolarjih pa ni najbolj primerna, ker se vrednost dolarja močno spreminja tudi proti drugim valutam, ne samo dinarju. Preračunavanje osebnih dohodkov v tujini v dinarju postane tako nesmiselno.

In če smo, kakor smo že zapisali v uvodu, po nuji stvari in sedanjem gospodarskem, nič kaj rožnatem položaju, prisiljeni v še večjo izvozno ekspanzijo, potem moramo samo ugotovljati, da je naša inozemska mreža še premajhna, da jo bo treba širiti na nova tržišča in da se uveljavi in začne z uspehom delovati, potem je jasno, da bomo morali v tem smislu v našo inozemsko zunanjetrgovinsko mrežo še več vlagati, in to ne samo sredstev, temveč pošiljati vanjo tudi ljudi, ki jih ne šolamo zastoj v lastni Iskrini zunanji trgovinski šoli kot dopolnilo izvoznih naporov Iskre v sedanjem trenutku. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da se nam vsa, doslej sorazmerno majhna sredstva, vložena v dolgih desetletjih v našo inozemsko mrežo, že bogato obrestujejo, saj je dovolj zgovorne podatke, da je Iskra danes in zdaj kar tretji največji izvoznik v Jugoslaviji, in to izvoznik blaga visoke tehnologije, s katerim izvažajo svoje znanje, produktivnost in kvaliteto.

D. Željznov

NO KIBERNETIKA

Pot do uspešnejših razvojnih rezultatov

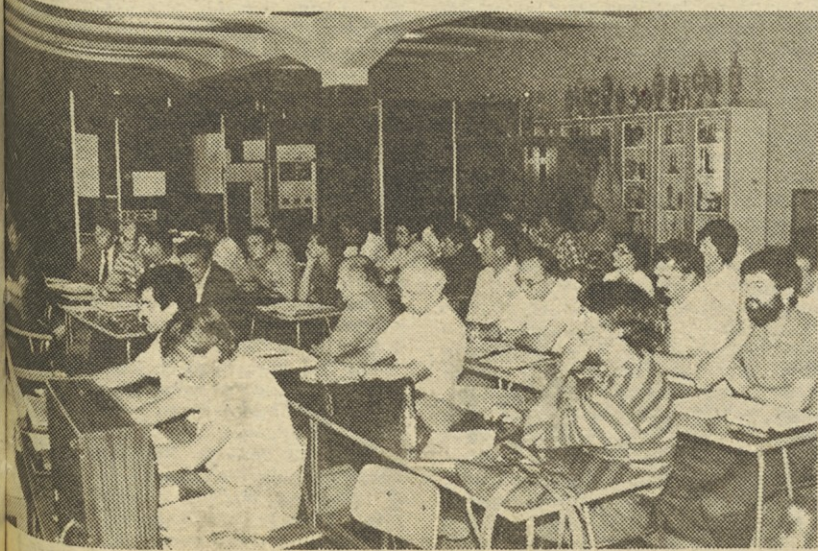
Področje razvoja in programa v DO Iskra Kibernetika je pred dopusti organiziralo plenarni posvet o programski in razvojno raziskovalni dejavnosti Kibernetike. Udeležili so se ga vsi vodilni delavci delovne organizacije in TOZD, vodje razvojnih, tehnoloških in drugih oddelkov ter strokovnih služb. Posvet so spremljali tudi predstavniki SOZD Iskra in Iskre Commerce.

Na posvetu so odgovorni delavci preverili dosežanje dela na področju razvoja in programa. Direktor področja za razvoj in program Rudi Zorko je predstavil programsko usmeritev Iskre Kibernetike. Vodja razvojno raziskovalne enote Franc Levovnik je opredelil vsebinsko razvojno raziskovalnega dela. Anton Brinšek iz Iskre Commerce je pripravil zanimiv referat o zahtevnostih tujih trgov. Delavci razvojnih oddelkov temeljnih organizacij pa so razpravljali o posameznih razvojnih projektih in problemih, ki se pojavljajo pri njihovi uresnitvi. Drugi dan posveta je bil namenjen proučevanju nabave komponent in njihove kvalitete, sistemski zanesljivosti, pripravi zahtevnikov in tehničnih specifikacij, problemom tehniške regulacije, načrtovanju in vodenju razvojno raziskovalnih projektov ter njihovi

tržni analizi, računalniški podpori razvojno raziskovalnega dela in številnim drugim problemom.

Po podani problematiki in plodni razpravi so se navzoči delavci dogovorili o nadaljnjih nalogah pri izvajanju programske politike in razvojno raziskovalne dejavnosti v Iskri Kibernetiki. Pomembno je, da so v Kibernetiki sporazumni in odločni, da razvojno raziskovalno dejavnost obravnavajo enotno kot združene dejavnosti vseh nosilcev razvoja v delovni organizaciji. Zaostreni pogoji gospodarskega razvoja, predvsem pa nujnost večjega izvoza na konvertibilni trg in uspešnejšega vključevanja v mednarodno trgovino, zahtevajo hitro osvajanje novosti na področju novih tehnologij in izdelkov. S tem si bodo delavci Kibernetike lahko zagotovili večji dohodek,

(Nadaljevanje na 3. strani)

Udeleženci posvetovanja so z referati in plodno razpravo prispevali k zaključitvi uspešnejših razvojnih projektov.

O realizaciji družbeno-ekonomskega razvoja SOZD Iskra v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

vrednost 1,8 mrd din. S tem je porast akumulacije občutno presejal porast čistega dohodka, dosežen pa je bil predvsem na račun racionalnejše delitve osebnih dohodkov.

Smotrna delitev sredstev za osebne dohodke je bistveno prispevala k dokaj ugodnem finančnem rezultatu ob polletnem obračunu. Za osebne dohodke je bilo razporejenih 4,3 mrd din čistega dohodka, porast glede na lansko polletje pa je znašal 31,6%.

Pomembno razliko med lanskim in letošnjim polletnim obračunom predstavljajo izgube, ki so letos manjše za 35,0%. Letoška polletna izguba je znašala 64,7 mio, nastal pa je pri poslovanju treh TOZD in sicer pri dveh v okviru DO Elektrozeve (Antene in navigacija — 14,2 mio din. Usmerjene zveze — 27,3 mio din) in v okviru DO Široka potrošnja (Tovarna gospodinjstvih aparatov — 23,2 mio din).

V polletnem razdobju je bilo v SOZD Iskra povprečno zaposlenih 31.395 delavcev. Število je glede na

lansko primerjalno obdobje poraslo za 1,9%. Produktivnost, merjena s količino proizvedene na delavca, je porasla za 18%, kar je nekoliko manj kot je znašal porast ob kvartalnem obračunu. Poprečni neto OD na delavca je znašal 17.110 din, kar pomeni 25,7% povečanja glede na lansko polletno poprečje. Pri tem so se po statističnih podatkih življenjski stroški povečali za 34,1%.

Ob letošnjem polletnem obračunu pa je potrebno omeniti tudi to, da se je v delitvi čistega dohodka sicer ugodno povečal del sklada skupne porabe, ki je namenjen za stanovanjsko izgradnjo, da pa je za ostale namene nekaterim organizacijam zmanjkalo sredstev. Za ta del sklada skupne porabe je bilo na ravni SOZD Iskra formirano 245 mio din, oz. isti znesek kot ob lanskem polletju.

Pri zalozah je bil ponovno zabeležen močnejši porast pri reprovomaterialu, ki seveda ne odraža povečanja fizičnega obsega temveč v veliki meri povečanje cen. Zaloge reprovomateriala so v primerjavi z lanskim polletjem višje za 52,3%. V ostalih kategorijah so porasti zelo zmerni. Nedokončana proizvodnja se je povečala za 18,5% in zaloge gotovih izdelkov skupno z zalozami blaga za 27,9%.

Investicijska dejavnost je nekaj časa zaostaja za naložbenimi načrti SOZD Iskra. Tudi ob letošnjem polletju je bil dosežek zelo skromen. Investirano je bilo za 1,2 mrd din, kar predstavlja glede na letni plan le 20,4%. V primerjavi z izredno nizko realizacijo ob lanskem polletju je bilo doseženo 32,3% povečanje, kar glede na porast cen pomeni že močno zaostajanje.

Tako kot trimesečne rezultate lahko tudi polletne še štejejo za ugodne. Čeprav proizvodnja in izvoz nista dosegla planirane dinamike pa vendarle predstavljata pomemben dosežek glede na težavne gospodarske razmere v državi. Tudi finančni rezultat je vzpodbuden, saj je kljub naraščanju cen reprovomateriala in naraščanju dajatev iz dohodka uspelo doseči več kot polovico za letošnje načrtovane akumulacije.

Vendar pa finančne rezultate močno razvedniti izredno visoka inflacija in kljub sorazmerno ugodnim porastom vedno manj ostaja za naložbe in za zboljšanje strukture poslovnih sredstev, s čimer se postopno zmanjšuje tudi možnost za kvalitetno gospodarjenje. P.O.

Potrebe po sodelavcih

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektih zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združenju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne moremo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpise za vodilne in vodstvena dela in naloge. V glasilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispeli k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, E-11, telefon 324-061, int. 21-25.

ISKRA ZORIN. TOZD STANDARDIZACIJA

1. Pripravniki — Standardizer I. za kovinska gradiva in strojništvo

Pogoji: fakulteta za strojništvo I. st., pasivno znanje tujeja jezika. Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 15 dneh na naslov Iskra ZORIN, TOZD Standardizacija, Tržaška 2 Ljubljana.

ISKRA COMMERCE, TOZD ZT

1. Vodja izvoznega sektorja v TP Srednja Amerika

Pogoji: dipl. ing. elektrotehnika, 2 leti delovnih izkušenj, aktivno znanje tujeja jezika, ZT registracija.

ISKRA COMMERCE, TOZD ZASTOPSTVA

1. Komerčalist za prodajo zahtevnih sistemov s področja prenosa podatkov in pripadajočega instrumentarija

Pogoji: fakulteta za elektrotehniko I. st., aktivno znanje angleškega jezika, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj, 3 mesečno poizkusno delo.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov Iskra Commerce, Ljubljana, Kadroviski sektor, Topniška 58.

ISKRA — IEZE TOZD FERITI, LJUBLJANA, STEGNE 19

objavlja prosta dela in naloge

1. Nabavne referenta

za nabavo materiala, plačila faktur in razporejanje prevozov.

Pogoj: ekonomski ali administrativni tehnik, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih.

2. Delavca

za izdelovanje feritnih mas.

Pogoj: dokončana osnovna šola, delovne izkušnje zaželene, delo v turnusu.

Za opravljanje navedenih del in nalog združujemo delo za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra IEZE — TOZD FERITI, Ljubljana, Stegne 19. Pojasnila dajemo po telefonu št.: 576-928.

3. Merilnega tehnika za izvajanje električnih meritev

Pogoj: elektro tehnik — šibki tok, najmanj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih.

Za opravljanje navedenih del in nalog združujemo delo za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra IEZE — TOZD FERITI, Ljubljana, Stegne 19. Pojasnila dajemo po telefonu št.: 576-928.

ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
TOZD TOVARNA NAPAVALNIH NAPRAV
NOVO MESTO
Bršljin 63, NOVO MESTO

Na podlagi sklepa delavskega sveta temeljne organizacije, komisija za delovna razmerja ponovno

RAZPISUJE

DELA IN NALOGE S POSEBNIMI POBLASTILI IN ODGOVORNOSTMI

1. Vodja finančno računovodskega sektorja

2. Vodja sektorja tehnične priprave

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1.: visoka izobrazba ekonomske smeri ter 4 leta delovnih izkušenj v računovodstvu

pod 2.: visoka izobrazba strojne ali elektro smeri ter 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji, tehnologiji, razvoju, konstrukciji ali kontroli kvalitete.

Od kandidatov zahtevamo še:

— družbenopolitične in etične lastnosti v skladu z družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto

— sposobnost vodenja in organiziranja ter drugih aktivnosti v skladu s samoupravnimi akti

— družbenopolitično aktivnost

Izbrana kandidata bosta na razpisana dela in naloge imenovana za 4 leta.

Vloge z opisom dosedanjega strokovnega dela in družbenopolitične aktivnosti in dokazila o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti z oznako »Razpis za vodjo...« na naslov:

Iskra TOZD NAPAVALNIH NAPRAV, Novo mesto, Bršljin 63 — Komisiji za delovna razmerja.

O imenovanju bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

RAZGOVOR Z ANDREJEM VOJRJEM, VODJO SLUŽBE ZA INDUSTRIJSKO LASTNINO

O delu službe za industrijsko lastnino

V okviru predstavitev dejavnosti DO ZORIN bomo to pot predstavili službo za industrijsko lastnino, ki deluje v okviru INDOK centra. O tej temi smo se pogovarjali z vodjo te službe, Andrejem Vojrjem.

Kaj prazaprav pomeni industrijsko lastnino?

Tisti del intelektualne dejavnosti, ki je usmerjen v pospeševanje in napredok industrije in trgovine, tvori v okviru intelektualne lastnine posebno kategorijo »industrijska lastnina«, v katero spadajo po definiciji prvega člena pariške konvencije patenti, modeli, vzorci, blagovne in storitvene znamke, firma, označbe ali imena porekla ter preprečevanje nelegalne konkurence. Poleg industrijske lastnine pa se služba ukvarja še s svetovanjem na področju množične inventivne dejavnosti in mednarodnega znanstveno-tehničnega sodelovanja.

V zadnjem času večkrat v okviru SIL pristevajo tudi know-how. Know-how ni ekskluzivna pravica, kot drugi elementi, s pomočjo katerih pravno zaščitimo tehnične in oblikovne kreacije, ampak pomeni poslovno tajno. Mnogokrat kot merilo razvitosti navajamo število patentov neke dežele. Kaj menite o tem vi?

Vsekakor ugotovljamo, da v razmerah, kjer povpraševanje presega ponudbo, zakoniti monopol izgubi svojo konkurenčno funkcijo, saj je možno tudi brez njega prodati proizvedeno. Iz istega razloga izgubi tudi vlogo pospeševalca tehničnega napredka. Taka situacija pretežno vlada v Jugoslaviji. Če

se torej zavedamo, da je vsebina patenta predvsem poslovna in ne inovacijska, je jadicovanje o majhnem številu patentov v SFRJ vprašljivo. Četudi je namreč nujen pogoj za patent inovacija, pa je vendar drugi, prav tako nujen pogoj, ekonomska motivacija. Inovacijski rezultati združenega dela pa so nedvomno v SFRJ bistveno večji, kot bi bilo mogoče ugotoviti iz števila patentov oz. patentnih prijav.

Vsekakor se težav, ki bodo nastale zaradi neurejenih razmer na področju industrijske lastnine pri izdelkih, ki bodo namenjeni izvozu še ne zavedamo.

Torej menite, da patentom dajemo prevelik poudarek?

Gotovo. Delo naše službe npr. ocenjujemo preko števila prijavljenih patentov. Čeprav je Iskra tako velika firma, je proizvodnja tako razdrobljena, da le malokje dosežemo tehnološki vrh in bi s patenti v inozemstvu težko blokirali konkurenco. Msim, da bi za našo stopnjo razvoja na tem področju neprimerno bolj uspevali z defenzivno poslovno politiko. To pa pomeni ne veliko svojih patentov, s katerimi bi blokirali konkurenco, ampak doseči stanje, ki onemogoča konkurenci, da bi blokirala nas. Seveda pa to zahteva izredno izdelan informacijski sistem in kadre, ki bodo znali tolmačiti tako obseg zaščite in tudi patentno kulturo.

Kaj pa bi lahko povedali o vzorcih, modelih in blagovnih znamkah?

Mislim, da gre v tem primeru za kategorije, ki so zanimive predvsem za izdelke široke potrošnje, kjer je potrebno zagotoviti modno obliko in zveneče ime. V profesionalni elektroniki je blagovna znamka manj pomembna pa

tudi oblika je pogosto pogojena s funkcijo.

V zadnjem času v okviru SIL pogosto slišimo tudi za dejavnost zatiranja nelegalne konkurence?

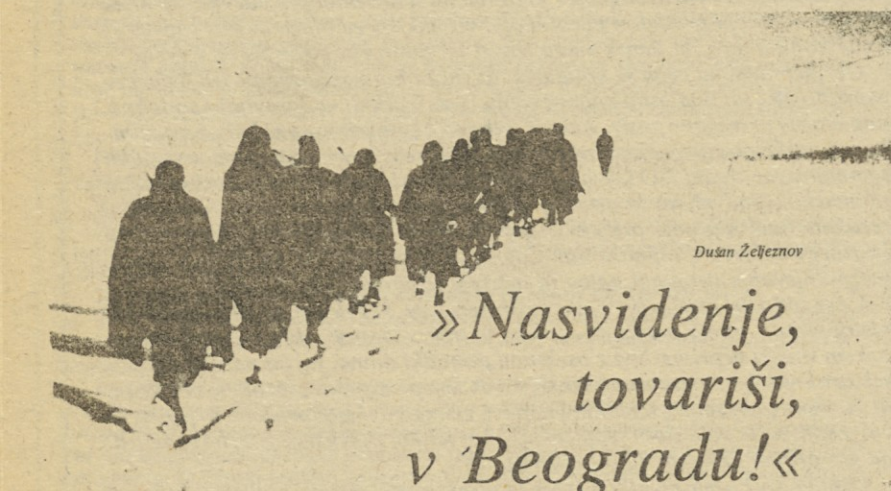
Za razliko od prejšnjih kategorij, ki dajejo ekskluzivne pravice pa ta kategorija takih pravic ne daje; obravnava jo kot dopolnilno kategorijo. Gre namreč za zaključeno enoto v pravnem sistemu, ki zagotavlja, da bi nekdo ne mogel pridobiti boljših pogojev, kot to velja na prostem trgu.

Omenili ste še svetovanje v okviru množične inovativne dejavnosti?

V okviru svetovanja se ukvarjamo z iskanjem sistemskih rešitev in s svetovanjem v spornih primerih. Gre za primer, ko prijavitelc inovacije ne najde skupnega jezika s komisijo. V takem primeru kot nevtralna, strokovno usposobljena stranka, svetujemo mi. Vsekakor pa mislim, da organizirano razvojno-raziskovalno delo, od katerega pričakujemo nove tehnologije, presega pojem množične inovativne dejavnosti.

V primeru množične inovativne dejavnosti gre namreč predvsem za racionalizacijo že obstoječih načinov dela. S tega stališča je, seveda, to delo koristno, saj s sorazmerno malimi vložki izboljšujemo kapacitete. Seveda pa množično inovativno delo ne prinese novih tehnologij, ampak te lahko prinese le razvojno-raziskovalno delo, ki je v osnovi revolucionarna kategorija in presega obstoječe odnose v proizvodnji, pri čemer pa seveda ne zanikam kvalitete množične inovativne dejavnosti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Dusan Zeljeznov

»Nasvidenje, tovariši, v Beogradu!«

Toda, tovariši in bratje, če so bili stari režimi in partije takšni — vsi ljudje v teh partijah niso bili nazadnjaški in slabi. V viku reaktoriarjev in izdajalcev njihovega glasu ni bilo mogoče slišati. Slišati je bilo samo glas najbolj pogumnih, tistih, ki so šli v ječe in mučilnice bivše Jugoslavije. Narodnoosvobodilni boj proti okupatorjem, ki poleg okupatorjev nujno uničuje tudi ves tisti stari protiljudski aparat, na katerega se je oprl okupator, ta boj je omogočil takšnim ljudem, da pridejo do besede in svobodno dvignejo svoj glas. Zbiranje vseh domoljubnih sil v enotno narodnoosvobodilno fronto, kakor tudi zasedanje tega predstavništva narodov Jugoslavije je najboljši dokaz za to. Komunistična partija je dala vse svoje sile, svojo politično moč in moralno trdnost v boj narodov Jugoslavije proti okupatorju. Strašno so izgube, ki jih je

utrpela partija v tej veličastni vojni. Vdo-sedanjih bojih je padlo več kot deset tisoč članov partije, okoli štirideset tisoč članov Zveze komunistične mladine Jugoslavije, centralni komite Komunistične partije Jugoslavije pa je izgubil devet članov. S svojo krvjo so komunisti bolj kot kdorkoli začeli boj za osvoboditev naših narodov, za njihovo bratstvo, enakopravnost in prihodnost. Toda te žrtve, čeprav ogromne in dragocene niso bile zaman. Skovalo se je nezlomljivo bratstvo narodov Jugoslavije, bratstvo, o katerem so sanjali največji duhovni naše slavne preteklosti. Nastala je resnična ljudska vojska, ki je sposobna osvoboditi naše narode in ohraniti pridobitve njihovega boja in njih neodvisnost. Položeni so temelji nove državne skupnosti, ljudske demokratične federativne Jugoslavije, skupnosti, v katero imajo prost vstop tudi bratje

Bolgari in ki mora postati temelj prihodnjega bratstva in enotnosti vseh narodov Balkana. Žrtve, ki smo jih dali mi komunisti, ki so jih dali vsi naši narodi in vsi domoljubi Jugoslavije, niso bile in ne bodo zaman. Na njihovih kosteh se dviga novo življenje svobodnih, neodvisnih narodov.

Na tem visokem zboru predstavnikov vseh naših narodov izjavljam v imenu Komunistične partije Jugoslavije in Zveze komunistične mladine Jugoslavije, da se bomo mi komunisti kakor doslej tudi poslej z vsem žarom in prizadevanostjo borili:

— za izgon nemških osvajačev in njihovih satelitov iz naše domovine in za uničenje vseh in vsakega, kar so krvavi okupatorji počeli in kar jih je podpiralo v boju proti našim narodom (Burno ploskanje);

— za utrditev bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije, katerega najbolj veličasten in najtrdnější odraz ste vi (ploskanje);

— za ljudsko demokratično federativno Jugoslavijo in za ljudsko demokratično oblast (burno in dolgotrajno ploskanje).

Naj živi Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije, borbeni organ enotnosti in bratstva narodov Jugoslavije, njihovo najvišje in edino zakonodajno in politično predstavništvo! (Burno in dolgotrajno ploskanje).

Dr. Ivan Ribar: Besedo ima predstavnik našega vrhovnega štaba, tovariš Arso Jovanović.

Generallajtnant Arso Jovanović (Črna gora): Tovariši in tovarišice, v imenu vrhovnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije vas pozdravljam, prepričan, da bo to vaše zasedanje in odloki, ki jih boste na tem zasedanju sprejeli, velik prispevek k nadaljnjemu poteku našega narodnoosvobodilnega boja. Od vsega prvega zasedanja je minilo leto dni, toda razmere so se bistveno spre-

menile. Danes je, tovariši, očitno, da je zmaga na naši strani. Fašistična armada na vzhodni fronti je dobila smrtni udarec. Rdeča armada zanesljivo stopa proti zahodu. (Ploskanje). Anglo-ameriške armade so že na pragu Evrope. Evropski narodi se vse bolj dvigajo v osvobodilni boj. Naša narodnoosvobodilna vojska je prerasla v veliko armado, ki se z vsakim dnem bolj oborožuje z modernim orožjem. Je v ofenzivi, ki rodi sadove na vseh področjih. (Ploskanje). Pomemben del ozemlja je osvobojen. Ni daleč dan, tovariši ko bo naša armada osvobodila vse naše narode in vse ozemlje od Devdelije do starodavnega slovenskega mesta Trsta. (Burno ploskanje).

Pa ne samo to, tovariši. Naša armada je sposobna in bo sposobna zagotoviti srečni jutrišnji dan našim narodom. (Ploskanje). Tovariši in tovarišice, naša armada sprejema v svoje vrste vse, kar je domoljubnega, poštenega in borbenega in tako je priključala na dan neizmerno moč naših narodov, ki je bila stoletja prikrita in ki se je zdaj izrazila v tej veliki osvobodilni vojni. Tako je, tovariši, prvič v zgodovini naših narodov resnično združila vse ljudske sile in popeljala ljudstvo v sveto osvobodilno vojno. Ko je našim narodom s strani zatiralcev zagrozila največja nevarnost, je bila naša vojska prva, ki se je dvignila v obrambo ljudstva in domovine, začela boj zoper okupatorja in njegove vazale. Prva je razvila zastavo narodno osvobodilnega boja in pod to zastavo s tovarišem Titom na čelu je naša armada ustvarila bojno enotnost naših narodov, enotnost, kakršne naše ljudstvo v svoji zgodovini ni imelo. (Ploskanje). Uničevala je fašistično vojsko in zadrževala v naši domovini desetine sovražnih divizij, in s tem je naša narodnoosvobodilna armada odigrala tudi pomembno strateško vlogo. (Vzkliki: Tako je!) Po zaslugi operacij naše narodnoosvobodilne vojske je bil položaj hitlerjevcev na Balkanu vedno nezanesljiv in kri-

tičen. Naša narodnoosvobodilna vojska je vzvod Balkana in srednje Evrope in je prva vlačna točka za vse svobodoljubne narode sveta. Zdej je združila in predstavlja delavce vse narode Jugoslavije in predstavlja delavce neizmerne pomena za dokončni udarec Hitlerjevi svojati, katero čaka smrt! (Burno ploskanje).

Tovariši, mislim, da izražam željo vse naše vojske, ko pravim, da se bo borila do naše popolne zmage in da ne bo dopustila, da bi v našo domovino vdrli tisti lopovi iz jugoslovanske izdajalske vlade, ki se zdi potika nekje po bližnjem vzhodu. (Ploskanje). Kar pa zadeva samega kralja, ki se je kompromitiral na čelu izdajalske vlade, ki je začela bratomorno vojno, mi in naša vojska ne bomo dovolili, da bi se vsilil našemu ljudstvu. (Ploskanje). Našemu ljudstvu bomo zagotovili, da bo samo odločalo o svoji usodi. In mi, naša vojska, bomo omogočili, da se bodo uredili vsi vaši sklepi, AVNOJ in vseh organizacij, ki izhajajo iz njega.

Naše ljudstvo je v tem boju prelo mnogo krvi, izgubilo je mnogo dobrin in sadov boja grede samo njemu. Za zagotovitev tega je tu naša armada s svojimi bajonetami. (Ploskanje). V tem imenu, tovariši, vzklikam: Naj živi pravi ljudski predstavnik AVNOJ! (Ploskanje).

Naj živi prvoborec in vodja naše vojske, vrhovni komandant tovariš Tito! (Burno in dolgotrajno ploskanje).

Dr. Ivan Ribar: Besedo ima predstavnik pogumnega ljudstva svobodne Srbije, tovariš Mijalko Todorović-Plavi. (Burno in dolgotrajno ploskanje).

Polkovnik Mijalko Todorović (Srbija): Tovariši in tovarišice, dragi bratje iz Hrvatske, Slovenije, Bosne in Hercegovine, Crne gore in drugih krajev Jugoslavije! Na tem zgodovinskem zboru sredi krvavega boja naših narodov vas pozdravljam v imenu ljudstva Srbije. (Vzkliki: Zivela Srbija!) Mi-

Pot do uspešnejših razvojnih rezultatov

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki bo omogočal ustrezen razvoj delovne organizacije in potrebno socialno varnost delavcev.

Bodoča razvojno raziskovalna aktivnost mora temeljiti na lastnem znanju, na delu lastne razvojno raziskovalne enote, katere kadri se stalno izobražujejo doma in v tujini. Za uresničevanje pridobivanja lastnega znanja bo treba v Kibernetiki posebej popularizirati to dejavnost in zagotoviti boljše pogoje za ustvarjalno delo.

Udeleženci posveta o programski in razvojno raziskovalni dejavnosti Iskri Kibernetike so sprejeli tudi zaključke, katerih povzetek objavljamo.

SPLOŠNE OPREDELITVE

V Iskri Kibernetiki moramo povečati napore in pripravljenost, da RR dejavnost obravnavamo enotno in povezano na nivoju delovne organizacije.

Vzpostaviti moramo enoten informacijski sistem Kibernetike in računalniško obdelavo s terminalsko mrežo. Dograjevati moramo dokumentacijski sistem in ugotoviti možnost uporabe aktivnega mikrofilma v pove-

zavi z računalnikom.

Za uspešen nastop na tujih trgih moramo zagotoviti več informacij s tržišč.

V okviru razvojnih oddelkov temeljnih organizacij moramo s selektivno politiko izbrati najbolj aktualne razvojne naloge, ki bodo imele prednost pri realizaciji.

RAZVOJNO RAZISKOVALNA DEJAVNOST IN PROGRAM

Zagotavljati moramo hiter in učinkovit razvoj novih programov s skupinskim delom, z združevanjem opreme in sredstev za konkretne projekte.

Pred dokončnim pričetkom izvajanja naloge mora biti izdelana tehnično ekonomska analiza (idejni projekt).

Že v fazi razvoja novih izdelkov in sistemov moramo vgrajevati in zagotavljati ustrezno kakovost in zanesljivost.

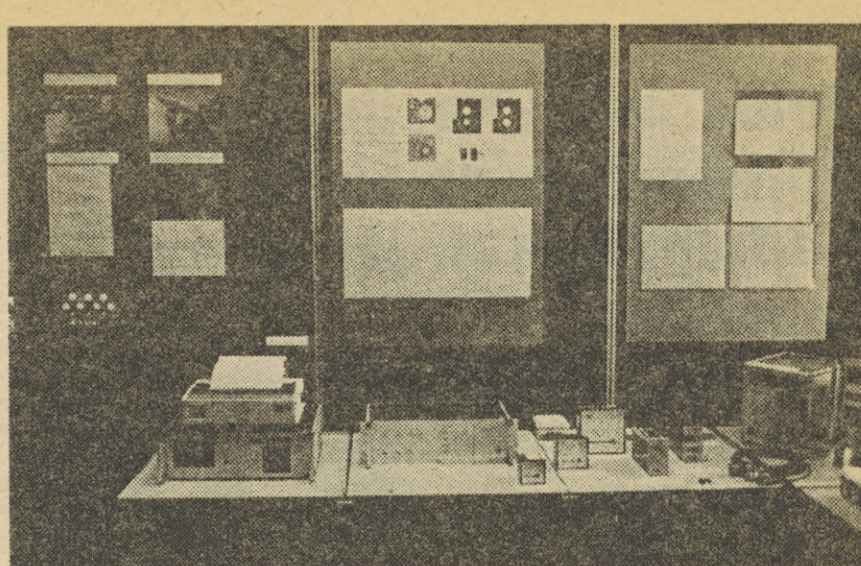
V razvojno raziskovalno dejavnost prodira računalniška podpora, ki je v Kibernetiki močno razdrobljena. Programska oprema je na nizki ravni. Na tem področju se moramo organi-

zirati in uvajati poenoteno programsko opremo v višjih programskih jezikih.

Zagotoviti je treba ustrezen model projektnega vodenja in načrtovanja projektov.

V Razvojno raziskovalni enoti Kibernetike je treba izboljšati delovne pogoje in opredeliti projekte, ki bodo uresničeni v letih 1983/84.

Nedopustno je podvajanje programa znotraj Iskre, zlasti v okviru Kibernetike, zato moramo programsko politiko usmerjati z dogovarjanjem in ustrezno delitvijo dela.

V času posvetovanja je bila odprta tudi razstava novih in bodočih razvojnih dosežkov iz programa DO Kibernetika.

tehnologije z razvojem novih izdelkov. Naložbe v novo tehnologijo morajo biti sestavni del razvoja novih programov.

Skladno z opremljanjem razvojnih oddelkov moramo zagotoviti boljšo opremljenost proizvodnje.

IZBOLJŠANJE MOTIVACIJE, NAGRAJEVANJA IN KADROVSKEGA POLOŽAJA

Za uspešno delo v inovacijski verigi moramo povečati število strokovnega kadra. Izdelati moramo načrt kadrovskih potreb, določiti nosilce akcije in roke. Metode za pridobivanje kadrov morajo biti pretehtane in učinkovite. Izkušenim razvijalcem moramo zagotoviti ustrezno stimulacijo.

Doseči moramo disciplino pri izvajanju razvojnih nalog in justrežno kvaliteto, kar moramo preverjati vsakih 21 dni. Uveljaviti moramo nagra-

jevanje po rezultatih dela, kar bo bistveno izboljšalo motivacijo.

Smo v obdobju, ko prehajamo od velikoserijske proizvodnje tudi na sisteme. Zato moramo zagotoviti ustrezno prestrukturiranje kadrov in obnem socialno varnost delavcev.

Pri kadrovanju moramo biti prilagodljivi in izkoristiti možnost začasne prerazporeditve delavcev v TOZD in med njimi.

Sestavni del kadrovske politike je funkcionalno izobraževanje. Strokovno izpopolnjevanje mora biti stalna obveznost in dolžnost.

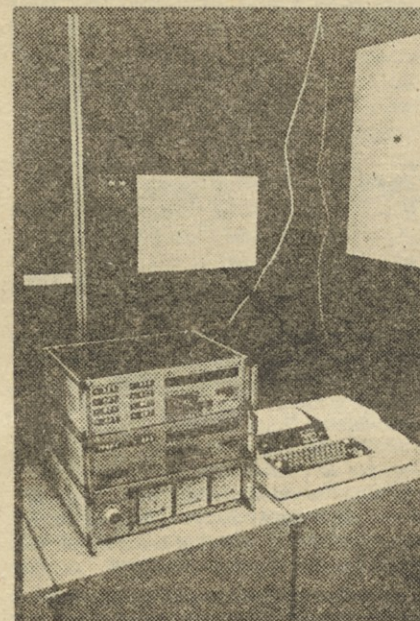
Uvajanje novih, mladih kadrov naj bo načrtno po programih (usmerjanje, stimulacija, spodbujanje štipendistov ipd.).

Povečati moramo obseg inventivne dejavnosti z ustrezno motivacijo avtorjev in z izboljšanjem pogojev za razvoj inovacijskih procesov.

Alojz Boc

Dva motiva z razstave razvojnih dosežkov.

POVEČANJE UČINKOVITOSTI, IZBOLJŠANJE TEHNOLOGIJE IN KAKOVOSTI

Postaviti moramo enotne kriterije za osvajanje novih izdelkov, od razvoja do proizvodnje. Skupinsko delo v razvoju in konstrukciji z aktivnim vključevanjem tehnologije in kontrole v fazi osvajanja izdelkov mora biti naša stalna praksa.

Zagotoviti moramo skladen razvoj

Med posvetovanjem.

O delu službe za industrijsko lastnino

(Nadaljevanje z 2. strani)

Mislim le, da v zvezi z njo nimamo prav postavljenih ciljev. Gotovo je v tej dejavnosti najpomembnejša množičnost, ustvarjanje »inovacijske klime«, prav tudi rezultati, ki zmanjšujejo stroške in pripomorejo k zvišanju dohodka niso zanemarljivi.

S kakšnimi težavami se vaša služba srečuje?

Čeprav verjamem, da imamo v Iskri najboljšo službo za industrijsko lastnino v Jugoslaviji pa mislim, da vseeno imamo le takšno službo, kot jo trenutno rabimo. Tudi odnos do industrijske lastnine je le tak, kot ga narekuje trenutna praksa. Če pa bomo hoteli postati resen, konkurenčni izvoznik, bo na po-

dročju industrijske lastnine prišlo do krize. Nimamo namreč ne materialne opreme, ne kadrov, s potrebno specialistično izobrazbo pa tudi ne primernega razumevanja v okviru celotne SOZD, da bi se na tem področju kaj spremenilo.

Zato mislim, da problemov, s kakršnimi se bomo srečevali v bližnji bodočnosti, enostavno ne bomo znali več reševati. Za pridobitev takih znanj pa bi bila potrebna seveda sredstva, kakršnih znotraj INDOK centra ne moremo izdajati v ta namen. Torej, za našo službo velja, da stanje potrebe še lahko zadovoljujemo, za vnaprej pa bo gotovo potrebno več.

Mara Ovsenik

predstavniki Srbije, Srbije, ki je 20 let v bivši Jugoslaviji bila središče reakcije, lahko to storimo z vedrim licem in ponosno, kajti mi - moja domovina Srbija - smo od kapiulacije Jugoslavije stopali ramo ob ramo z drugimi narodi za svobodo, za enakopravnost, za boljše prihodnost vseh narodov Jugoslavije. (Ploskanje).

Ko so zasluženi narodi Evrope preplašeni trepetali pod fašističnim škornjem, ko je fašistična vojska prodirala na vseh frontah, tedaj je sredi Srbije, v hrabrem Užicu, rožljalo osvobodilno orožje, tedaj je v vsej Evropi bilo samo tam osvobodeno ozemlje, ki so ga osvobodili najboljši srbski sinovi, partizani. (Burno ploskanje). Ta boj srbskega ljudstva še ni končan.

Zato lahko mi na tem zboru nocoj ponosno stopimo pred vas ...

Dvajset let ni moglo ljudstvo Srbije pokazati svojega pravega obraza pred drugimi brati. Toda prva puška zoper izdajalca, zoper velikoserijsko tolpo, je počila v Srbiji in iz srbske roke. (Ploskanje.) In glejte, dve in pol leti prav srbski sinovi v prvih vrstah preganjajo in iztrebljajo te izrodke, te največje sovražnike vseh in srbskega ljudstva. Žal pa velikoserijski reaktorji še naprej sejejo seme razdora. Danes se četniki, hlapeci in pomagači velikoserijske gospode v Kairu kažejo v pravi podobi, toda ne kot sinovi srbskega ljudstva. V krvi, v rodu nimajo ničesar skupnega s Srbijo. (Vzkliki: Tako je!) Danes so se spremenili v izdajalsko tolpo, ki ne more prilepiti Srbiji, kakor tudi ne nobenemu drugemu narodu v Jugoslaviji. Ta boj našega ljudstva je omogočil, da se nocoj tako enotno in bratsko in iskreno sestajajo predstavniki vseh naših narodov. In še nekaj. Borci iz Srbije so se v svojih brigadah in bataljonih borili skoraj po vseh krajih Jugoslavije: v Črni gori, Hercegovini, Dalmaciji in Bosni. Povsod so najboljši sinovi Srbije puščali svoja življenja, ko so se zrtvovali za svobodo in neodvisnost narodov Jugosla-

vije. Zato lahko nocoj z dvignjeno glavo stopimo pred predstavnike naših bratskih narodov, zato smo lahko mi, predstavniki Srbije, ponosni, da smo v tolikšni meri prispevali k osvoboditvi naše domovine. (Ploskanje).

Tovariši in tovarišice, po zaslugi tega boja, ki se je razvil v Srbiji in razplamtel po vsej naši domovini, je bilo mogoče skovati enotnost narodov Jugoslavije in srbskega ljudstva. Ljudstvo Srbije je skupaj z bratskimi narodi vse Jugoslavije proslavilo svoje ime, ki so ga hoteli izdajalci oblatiti. To dokazuje, da srbsko ljudstvo in Srbija nimata ničesar skupnega s tistimi, ki so pobegnili iz države, izdali ljudstvo in organizirali bratomorno vojsko. (Vzkliki: Tako je!) To dokazuje, da srbsko ljudstvo ne bo nikoli več dopustilo, da bi se vrnilo staro in da bi se center reakcije vgnedil v njegovi domovini. Skupaj z vsemi narodi Jugoslavije bo zgradil svojo novo domovino, takšno, kakršna bo ustrezala njegovim interesom. Sinovi Srbije bodo zagotovili svojemu ljudstvu, da si bo izbralo ureditev, kakršna bo ustrezala njegovim interesom. Klika v Kairu, ki se je zbrala okrog kralja, upa, ker pač nima opore v drugih pokrajinah Jugoslavije, da ima baje v Jugoslaviji za seboj Srbijo. To, tovariši, ni res. (Burno in dolgotrajno ploskanje). Glejte, že dve leti in pol Drazii Mihailoviču ni uspelo, da bi organiziral četniško vojsko v Srbiji. (Vzkliki: Dol z izdajalcem!) Če je mogoče govoriti o kaki Draževi vojski, je mogoče govoriti samo o nemški vojski, o Nedičevi, o bolgarski izdajalski vojski, mogoče je govoriti o terorističnih trojkah, ki nastajajo po Srbiji. Prav zato, ker smo že doslej pokazali svojo pripravljenost, lahko raje obljubimo, da bo Srbija še bolj dosledno nadaljevala svoje delo, da bi iztrebila ostanke terorističnih izdajalskih ostankov po Srbiji - tiste kroge, ki so bili in ki so odkriti in prikriti zavezniki izdajalske velikoserijske vlade v Kairu. (Ploskanje).

Srbija bo odločno nadaljevala boj proti izdajalcem, borec se prav tako odločno tudi proti okupatorjem. Prepričani smo, da bodo v tem enkratnem boju kakor doslej tudi poslej drugi naši narodi nadaljevali odločilni boj, borec se proti okupatorju in proti takšnim izdajalskim tolpom v svojih krajih. (Ploskanje.) Če se bomo tako borili ne bo dolgo do tedaj, ko bo naša domovina, naša skupna domovina, svobodna in bo svobodna, ker jo vodi naš Tito, naš srbski, hrvaški, slovenski, črnogorski, makedonski Tito, svobodna bo, ker jo odsej predstavljajo najboljši predstavniki narodov Jugoslavije in to je Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije. (Burno in dolgotrajno ploskanje).

Predsednik dr. Ivan Ribar: Besedo ima dr. Pavle Gregorič, ki bo pozdravil naše zasedanje v imenu hrvaškega ljudstva, v imenu Pokrajinskega protifašističnega sveta narodne osvoboditve Hrvaške. (Burno ploskanje).

Dr. Pavle Gregorič: (Hrvaška): Tovariši in tovarišice, delegati in delegatke drugega zasedanja AVNOJ, pozdravljam to drugo zasedanje AVNOJ v imenu ŽAVNOH. Ko vas pozdravljam, tovariši in tovarišice, se moram malo ozreti na našo preteklost, na tisto, kar se je zgodilo v tem velikem dogajanju, na našo kratko preteklost, dolgo leto dni.

Ko smo se pred letom sestali v Bihacu, da ustanovimo to naše najvišje politično predstavništvo narodov Jugoslavije v njegovem boju za svobodo, smo že imeli za seboj velike uspehe. Toda mi, odposlanci iz Hrvaške, moramo priznati, da tedaj nismo bili zadovoljni. Zakaj? Zato, ker mi na tedanjem zasedanju še nismo mogli reči, da so hrvaške množice v večini že aktivne v našem boju. Dobro veste tovariši, dobro se spomnite, kako je prišel sovražnik, kako so naši tako imenovani predstavniki ljudstva pripravljali izdajo naroda. In ljudstvo je

Po dvaindvajsetih letih dela v Iskrinem servisnem skladišču je te dni odšel v pokoj Janez Prevc. »Začel sem kot vodja odpreme, odhajam pa kot vodja opreme,« se spominja minulih dveh dobrih desetletij. V tem času je bil še na številnih drugih delovnih mestih, tam pač, kjer so ga najbolj potrebovali: nekaj časa je bil vodja sprejemnice, pa vodja splošnega oddelka, pa referent za reklamacije. Pravo to, slednje delo je opravljal skoraj 15 let. Janez Prevc nam je razkril tudi podatek, katerega mnogi verjetno ne poznamo, da je bil Iskrin servis, torej njegov sedaj stari del, sprva namenjen nekemu soboslikarskemu podjetju in ga je Iskrin servis odkupil ter predelal po svoje. Da je bil Janez Prevc izredno priljubljen med svojimi sodelavci, tudi tistimi mlajšimi, ki so v Iskri šele leto, dve, najbolj zgovorno kaže tale posnetek, ki smo ga naredili pred poslopjem novega servisa v Rožni dolini.

ostalo brez orožja, brez vsega. In kazalo je, da je ostalo tudi brez vodstva. Toda, pokazalo se je, da so pobegnili tisti, ki so ljudstvo varali, ki so polnih 20 let sedeli na hrbtu ljudstva, pokazalo se je, tovariši in tovarišice, da ti ljudje niso bili predstavniki ljudstva, da so bili izdajalci, ki so v kritičnem trenutku pobegnili in zapustili ljudstvo. (Vzkliki: Dol z izdajalci!) Ko je kazalo, da je bilo ljudstvo uspravno, da je zamrlo, ko je bilo videti, da ljudstvo ne bo našlo moči, da bi se borilo proti strašni okupatorski sili, ki je podjarmila skoraj vso Evropo, tedaj se je, tovariši in tovarišice, zgodil pravi čudež, čudež, ki so ga naredili najboljši sinovi našega ljudstva. Vse stranke, ki so sedele na grbi ljudstva, niso bile sposobne ničesar storiti zoper okupatorja. (Vzkliki: Tako je!) Od vseh političnih strank je samo Komunistična partija Hrvaške, ki je trpela skupaj z ljudstvom in z njim delila dobro in zlo, poklicala hrvaško ljudstvo v sveti osvobodilni boj proti okupatorju, v boj, ki se tudi danes bje. (Ploskanje). Resnično. Hrvaško ljudstvo, predvsem hrvaška mladina, je sledila temu klicu. Na poziv komunistične partije so počle prve puške med hrvaškim ljudstvom, začele so streljati na fašistične vojake.

V Liki, Baniji in Dalmaciji se je spontano razplamtel vstaja Srbov kot odgovor na zverinsko nasilje Nemcev, ustašev in Italijanov. Toda hrvaško ljudstvo se še ni bilo zbudilo in videti je bilo kot da je za hip zadremal duh Matije Gubca v hrvaškem ljudstvu. In res. Po eni strani so fašistični sovražniki hoteli pogasiti ta duh, po drugi strani pa so ga tako imenovani voditelji hoteli uspavati. Duh Matije Gubca je resnično zadremal, ni pa zaspal. Pred letom dni nismo mogli reči, da se je vse hrvaško ljudstvo dvignilo - toda danes lahko mi, Hrvatje, s ponosom-povemo, da je ne le Lika, ne le Banija, temveč ves del Hrvaške, Slavonije in Podravina v vstaji. (Ploskanje). Poznamo

tudi razlog, zakaj te vstaje ni bilo takoj, zakaj ljudstvo ni bilo mobilizirano, ko sta Komunistična partija Hrvaške in Komunistična partija Jugoslavije pozvali vse hrvaško ljudstvo. Vemo, kakšno politiko je vodilo vodstvo reakcionarnih klik okrog dr. Mačka, vemo, kakšen je bil njegov izdajalski poziv hrvaškim množicam, naj sodelujejo z ustaši in Nemci. (Vzkliki: Dol z izdajalcem Mačkom!) In priznati je treba, da je ta izdajalski poziv obrnil rezultate. Toda ugotavljamo lahko tudi, da ni mogel uničiti borbenega duha Matije Gubca.

Ne samo to, tovariši in tovarišice, danes od tako imenovane Neodvisne države Hrvaške, ni ostalo nič razen mračnega simbola NDH in za njim pečica klavcev in pečica banditov, plačancev nemškega imperializma. Ničesar ne pomenijo. Vojska se jim osipa in razpada. Poveljuje ji tujec. Vse to pa je tudi razumljivo, kajti vse več naših ljudi prihaja k nam, odhajajo v narodno-osvobodilno vojsko. (Ploskanje).

To, kar je hrvaško ljudstvo s svojimi srbskimi brati v teh dveh letih in pol boja storilo, tovariši, to je naša največja zmaga, in sicer, da hrvaško ljudstvo in podleglo demagogiji fašističnih okupatorjev in njihovih ustaških pomagačev, da bi se klatlo s svojimi brati Srbi, temveč je takoj zatrlo v sebi vse, kar so hoteli Nemci - tajno - in njihovi pomagači, ustaši in četniki - javno - storiti, da bi z zverinstvi razdrojili naše narode. S tem svojim peklenkim delom so dosegli ravno nasprotno. V boju je skovano močno trdno bratstvo in enotnost Hrvatov, Srbov in Slovencev. (Burno ploskanje). To je bil glavni uspeh našega boja, to so naše največje zmage. (Burno ploskanje). V tem boju, ki se nadaljuje do končne zmage, je hrvaški narod skoval tudi svojo lastno enotnost, enotnost hrvaškega ljudstva, ki je tako trdna, da je mogoče reči, da je znova eno izmed poroštev naše zmage. (Ploskanje).

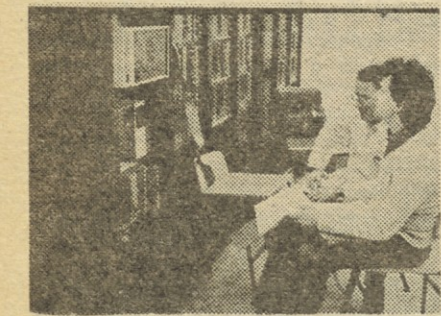
(Nadačjevanje prihodnjic)

Telekomunikacije — pomemben dejavnik nadaljnega družbenega razvoja

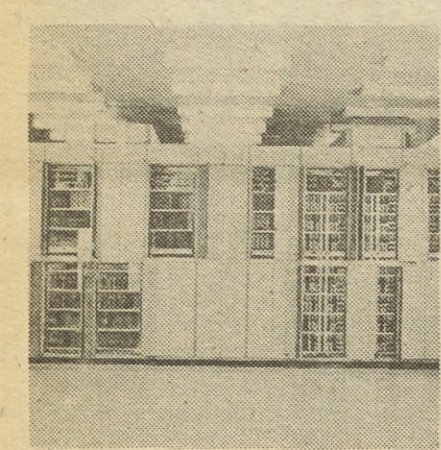
V 19. stoletju so svet povezovala predvsem železnice in vodne poti in s tem omogočale hitrejši družbeni in gospodarski razvoj. V našem stoletju sta vodilno vlogo na tem področju prevzela cestno omrežje in sistem letalskih zvez. Vse pa kaže, da bodo komunikacije — in še posebej telekomunikacije — poglaviti infrastrukturni sistem stoletja, ki je pred nami.

Vsi narodi in države sveta, pa naj bodo bogati ali revni, se vse bolj zavedajo pomembne vloge komunikacij v sodobni družbi. Razvite komunikacije se uvrščajo med temeljne vzvode, ki lahko omogočijo nadaljnji družbeni in gospodarski napredek vsake dežele. Komunikacije z vsemi svojimi službami in storitvami (krajne, medkrajne, mednarodne telefonske zveze, telesi službe, pomorske in kopenske mobilne zveze, prenos podatkov, tekstov in slik, satelitske zveze, itd.) omogočajo ljudstvom in posameznikom navezovanje medsebojnih stikov kot tudi prenos informacij o dogodkih v svetu.

Zavedajoč se pomembnosti komunikacij je Generalna skupščina Združenih narodov 19. novembra 1981 sprejela resolucijo, v kateri proglašala leto 1983 za svetovno leto komunikacij. Aktivnosti, ki so se začele pod geslom »stimuliran in pospešen razvoj komunikacijskih infrastruktur«, so se v prvi

Iskrini strokovnjaki se zavedajo potreb in tudi možnosti razvoja telekomunikacijskih sistemov bodočnosti.

Avtomatiska telefonska centrala Metaconta v tem trenutku še pomeni glavni program Telematike, vse bolj pa se uveljavljajo elektronski in digitalni telekomunikacijski sistemi.

vrsti osredotočile na usklajen razvoj svetovne mreže telekomunikacij, trajale pa bodo do leta 2000.

Svetovno leto komunikacij bo s svojimi dolgoročnimi aktivnostmi, ki se začnejo v letošnjem letu, ponudilo izjemno priložnost, da se izgradi celovita nacionalna in svetovna komunikacijska mreža, ki bo dostopna vsakemu prebivalcu in bo ustrezala zahtevam in potrebam leta 2000, ki se hitro približuje. Za uresničevanje opisanih ciljev bo treba angažirati vse razpoložljive vire. Človeške kot finančne, industrijske kot družbene.

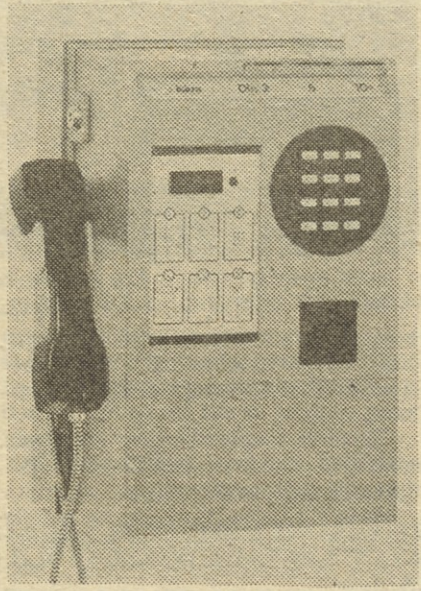
Razvoj svetovne mreže telekomunikacij — prav na razvoju telekomunikacij je glavni poudarek — pomeni velik zgodovinski dogodek, ki odgovarja potrebam kolektivne zavesti vsega človeštva. Noben posameznik naj ne bo več izoliran od družbene in mednarodne skupnosti.

Iz predstavljenih ciljev in nalog akcije izhaja, da moramo tudi v Jugoslaviji čimprej začeti z izdelavo analize sedanjega stanja telekomunikacijske infrastrukture. Pripraviti moramo oceno dosedanjega obnašanja na področju telekomunikacij in v skladu s tem ugotoviti vlogo telekomunikacij v dosedanjem družbenogospodarskem razvoju. (Sodeč po sedanjih situaciji so bile tudi telekomunikacije doslej med zaviralnimi dejavniki). Ob realni oceni ekonomsko-financijskih možnosti je treba sprejeti bodočo usmeritev obnašanja in odnos družbe do telekomunikacijske infrastrukture (ob ustreznih prioritetah). Izdelati je treba precizne projekcije razvoja telekomunikacijske infrastrukture za vso državo z dinamiko realizacije do leta 2000.

V teh aktivnostih ima pomembno vlogo tudi Iskra Telematika, ki z lastnim znanjem razvija in proizvaja sodobne telekomunikacijske sisteme.

Iskra Telematika raste iz 37-letne tradicije

Obstoj Iskre Telematike temelji na 37-letni tradiciji Iskre v Kranju, ki se je v preteklosti uspela razviti v eno vodilnih delovnih

Novični telefonski aparat, kakršne srečujemo v javnih telefonskih govornicah, na železniških, avtobusnih in taxi postajah, v pristaniščih in na letališčih, pred različnimi ustanovami, hoteli in drugimi turističnimi objekti in., je postal del naše vsakdanjosti. Iskra Telematika ima v svojem programu novični telefonski aparat NTA 03, ki tako po tehnični kot tudi funkcionalni plati sodi med novejšje dosežke na področju telefonije. Med prvimi v svetu je Iskrinim strokovnjakom uspelo razviti elektronsko vezje, ki omogoča uporabo elektroinamičnega vložka, enakega za slušalko in za mikrofon. Tako je ogeljni mikrofon na izviren način zamenjal elektroinamični (Iskrin patent), kar omogoča zelo kakovosten pogovor tudi v zahtevnih pogojih (hrupna okolica, slabi atmosferski pogoji). Zato, da lažje in hitreje izbiramo klične številke, ima aparat NTA 03 namesto običajnega številčnika — tastaturo.

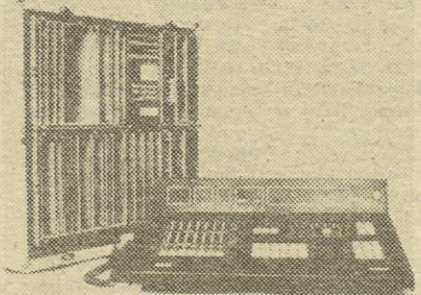
organizacij v Sloveniji in Jugoslaviji, katere izdelki so danes prisotni na vseh kontinentih sveta.

Napredek Iskre je bil vseskozi hiter in je vztrajno zajemal nove in nove razsežnosti. Zato so bile v preteklosti potrebne različne organizacijske spremembe, zlasti v smislu programske in tehnološke specializacije.

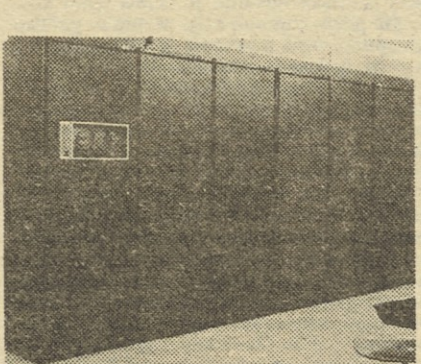
Z razvojem telefonije se je kranjska Iskra srečala že leta 1948 in v vseh preteklih letih je osvajala in razvijala nove in nove generacije izdelkov te panoge, ki se danes oblikuje v proizvodnjo kompleksnih sodobnih telekomunikacijskih sistemov.

Specifičnost proizvodnje telekomunikacijskih sistemov, ki poleg stalnih organizacijskih oblik zahteva vse več projektnih organizacijskih pristopov, je v zadnjih letih porodila zamisel o koreniti reorganizaciji. V procesu nove samoupravne organiziranosti bivše Iskre Elektromehanike Kranj se je proizvodnja telekomunikacijskih naprav in računalništva s 1. januarjem 1982 oblikovala v delovno organizacijo Iskra Telematika. V nadaljevanju procesa reorganizacije je v želji po kvalitetnejši samoupravni organiziranosti, ki bo zagotovila večjo fleksibilnost delovne organizacije in omogočila njen nadaljnji razvoj, prišlo do novih organizacijskih sprememb. Tako danes Iskra Telematika obsega devet temeljnih organizacij združenega dela in tri delovne skupnosti:

- TOZD Tovarna avtomatskih telefonskih central Kranj, n. sol. o.,
- TOZD Tovarna zasebnih telekomunikacijskih sistemov Kranj, n. sol. o.,
- TOZD Tovarna tiskanega vezja Kranj, n. sol. o.,
- TOZD Tovarna perifernih naprav in telekomunikacijskih terminalov Kranj, n. sol. o.,
- TOZD Tovarna telekomunikacijskih elementov Kranj, n. sol. o.,
- TOZD Tovarna mehanskih konstrukcij in delov Kranj, n. sol. o.,

Sodobna elektronska naročniška telefonska centrala EPABX 32, del Sistema Iskra 2000

Prva Iskrina digitalna telefonska centrala SI 2000-020.

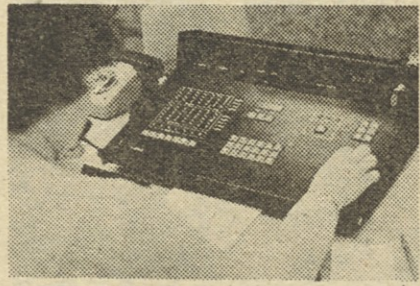
TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav Blejska Dobrava, n. sol. o., TOZD Montažno servisna organizacija Ljubljana, n. sol. o., TOZD Raziskave in razvoj Kranj, n. sol. o., Delovna skupnost skupnih služb Kranj, Delovna skupnost Računski center Kranj, Delovna skupnost Komerčiala Kranj.

Iskra Telematika je torej mlada delovna organizacija, ki ima hkrati bogato in dolgoletno tradicijo, kar je oboje lahko pomembno poročilo za nadaljnji razvoj nje same in njenega dela, oziroma njenih izdelkov, ki lahko zadovoljijo zahtevnega domačega ali tujega kupca.

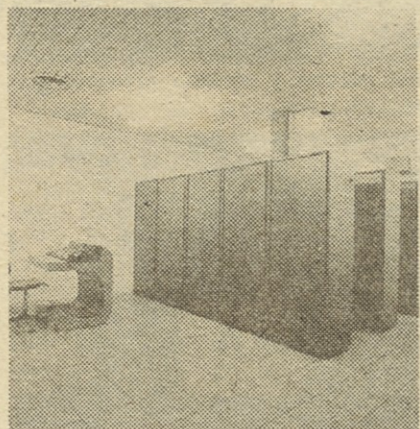
Proizvodni program

Program delovne organizacije Telematika v nekem smislu definira že njeno ime, ki nam pove, da si moramo pod njim predstavljati združeni področja telekomunikacij in informatike. Nanizajmo ga na kratko:

1. JAVNE TELEFONSKE CENTRALE — medkrajne in mednarodne telefonske centrale tipa Metaconta 10 C z računalnikom 3200 — kombinirane in lokalne telefonske centrale tipa Metaconta 10 CN z računalnikom 1602 in kapaciteto do 30.000 naročnikov

Posredovalno mesto digitalne telefonske centrale SI 2000-020

Ena od osrednjih novosti Iskrinega programa je modularna družina telefonskih central — Sistem Iskra 2000 (SI 2000), ki predstavlja prvi korak v novo dobo digitalizacije telekomunikacijskih omrežij. V svoji konstrukcijski zasnovi je predvidena za vključevanje kot naročniška centrala, omrežna telefonska centrala in telefonska centrala za javni promet. Sistem je v celoti plod lastnega Iskrinega razvoja v sodelovanju z domačimi razvojno raziskovalnimi institucijami.

- končne telefonske centrale tipa Iskra 500 A s kapaciteto do 700 naročnikov
- telefonske centrale Iskra 2000 — 230 s kapaciteto do 4000 priključkov.

2. ZASEBNE TELEFONSKE CENTRALE

- EPABX 16 s kapaciteto 16 priključkov
- EPABX 32 s kapaciteto do 32 priključkov
- EPABX 100 s kapaciteto 128 priključkov

— Iskra 2000 — 020 s kapaciteto do 3000 priključkov

— Iskra 2000 — 030, popolnoma digitalne centrale s kapaciteto do 3000 priključkov.

3. CENTRALE ZA ZASEBNA TELEFONSKA OMREŽJA

— Iskra 2000 — 130 s kapaciteto nekaj 100 vodov in do 3000 naročnikov.

4. TELEFONSKI APARATI

- navadni ali elektronski
- s številčnikom ali tastaturo
- s ponavljanjem zadnje izbrane številke in s spominom do 32 številke
- poljski telefonski aparat
- novični telefonski aparat.

5. SEKRETARSKÉ GARNITURE

Proizvodni program dopolnjujejo še razne pomožne naprave (posredovalne mize in posredovalni aparati), elementi za vgradnjo v naprave (releji, tipke), napajalne naprave in podobno, kar omogoča, da je ponudba telekomunikacijskih naprav kompletna.

Ker se tehnični pogoji v različnih državah med seboj razlikujejo, je Iskra usposobljena, da naprave lahko prilagodi specifičnim zahtevam posameznih dežel. Iskra je razvila tudi ostale dejavnosti, ki so potrebne, da telekomunikacijske naprave ne le proizvede, temveč tudi projektira po podatkih naročnika, jih montira in preizkusi, po potrebi pa organizira tudi njihovo vzdrževanje. V teh dejavnostih je zaposlenih okrog 1000 delavcev.

Telekomunikacije so največje in najpomembnejše Iskrino proizvodno področje. Mnogi nosilci telekomunikacijskih sistemov doma in v tujini (PTT, elektroenergetika, RTV, narodna obramba in drugi, ki vzpostavljajo svoja telekomunikacijska omrežja in avtomatizirajo poslovanja), so opremljeni z Iskrinimi proizvodi. Omenimo naj samo to, da je Iskra v letu 1981 prodala milijonti priključek računalniško vodenih telefonskih central tipa Metaconta 10 C. Ena od več kot 50 takih central in obratovanju je tista v Moskvi, ki je pričela delovati med olimpijskimi igrami. Tudi mednarodna centrala za

Iskra Telematika se trudi za čim boljši kadrovski sestav. Zato svojim delavcem nudi možnosti za dopolnilno izobraževanje. Trenutno (v mesecu maju) se dopolnilno izobražuje 384 delavcev, sicer na visokih šolah 70 delavcev, na višjih 156, na srednjih 137, na strokovnih in ostalih šolah pa 21 delavcev.

Iskra Telematika ima 453 študentov, in sicer 95 na visokih in višjih šolah, 263 na srednjih in 95 na poklicnih šolah.

Telematika zaposluje 1990 (45,3%) moških in 2400 (54,7%) žensk.

prvo jugoslovansko olimpijado leta 1984 v Sarajevu bo plod Iskrine tehnologije.

Pomemben korak Iskre pomeni osvojitve modularnih digitalnih, popolnoma elektronskih telefonskih central sistema Iskra 2000, ki so namenjene za gradnjo individualnih hišnih central, specialnih omrežij in javnih telefonskih central. Niz proizvodov, od telefonskega aparata pa do največje centrale, ki so danes izdelani izključno v elektronski izvedbi in z lastnimi integriranimi vezji, uporablja digitalno tehniko, katere razvoj teče v smeri integriranih komunikacij oziroma prenosa informacij.

Smeri razvoja

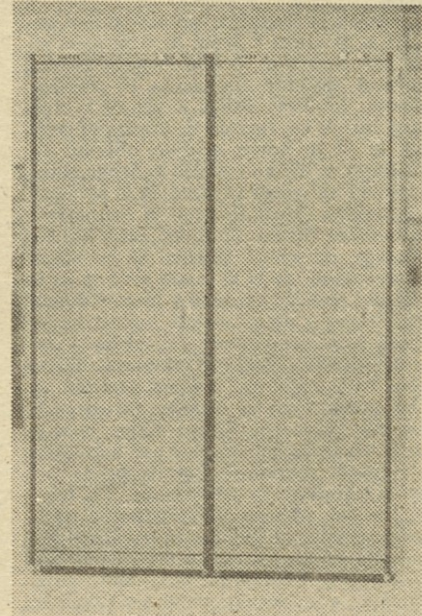
Iskrina prva digitalna telefonska centrala

Strokovnjaki Iskre Telematike zaključujejo razvoj prve digitalne telefonske centrale. Že tečejo priprave na redno proizvodnjo teh central, ki pomenijo pomembno tehnološko prelomnico v razvoju telekomunikacij in komuniciranja na sploh. Prva Iskrina digitalna naročniška telefonska centrala SI 2000 — 020 že posreduje telekomunikacijski promet v delovni organizaciji Telematika.

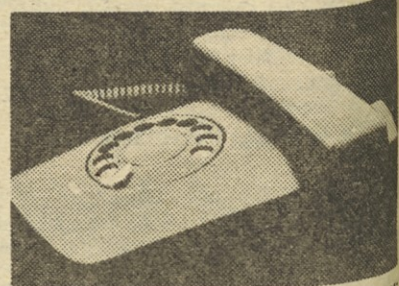
Digitalna centrala je del bodočega telematskega sistema, ki bo vršil komutacijo med telematskimi terminali kot so telefon, podatkovni terminali, teleks, videoteleks itd.

Velik poudarek daje Iskra telefonskim centralam iz rednega programa, ki so vgrajene v kontejnerje (centrala Metaconta 10 CN in Iskra 500 A). Centrale je možno postaviti brez večjih stroškov in po potrebi tudi premeščati, glede na urbanistične zahteve. V luči stabilizacijskih prizadevanj so te centrale velikega pomena, saj zaradi njihove enostavne montaže niso potrebne investicije v drage pošne objekte. Na sliki: računalniški del centrale metaconta v kontejnerju.

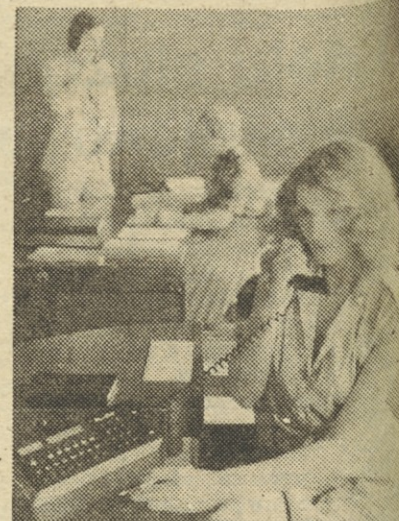

Dolgoletna tradicija v razvoju in proizvodnji elektromehanskih central različnih kapacitet ter več kot desetletni razvoj in proizvodnja elektronskih central sta lani pripeljala do uspešnega zaključka razvojnega projekta centrale Iskra 500 A in do uspešne proizvodnje in prodaje Iskra 500 A je elektronska centrala, ki se v PTT mreži uporablja pretežno kot končna centrala, v nekaterih primerih pa tudi kot podcentrala.

Telefonski aparat ETA 80, ki so ga razvili strokovnjaki Iskre, se bistveno razlikuje od vseh dosedanjih, zlasti kar zadeva oblikovne in konstrukcijske dosežke, pa tudi elektroakustične lastnosti. Oblika ETA 80 je bila nagrajena na Bienalu industrijskega oblikovanja v Ljubljani in na sejmu v Hannoveru. Z uvedbo aktivnih elektronskih komponent je elektroakustični del telefonskega aparata izdelan tako, da sta sprejem in oddaja skoraj neodvisna od oddaljenosti aparata od telefonske centrale. Klasični ogeljni mikrofon je v ETA 80 zamenjal nov elektroinamični mikrofon, ki s časom ne spremeni tehničnih lastnosti, je klimatsko manj občutljiv, pogovor pa je bistveno manj popačen.

Telematika je licenco za elektroakustični del aparata ETA 80 prodala v ZDA, tečejo pa tudi dogovori o prodaji licence na Japonsko.

Elektronska sekretarska garnitura Isicom Super ni več klasična sekretarska naprava, temveč popolnoma nov elektronski telefonski sistem, ki ga upravlja mikroprocesor, razviti in izdelani v Iskri. Novi sekretarski sistem omogoča programirano izbiranje, kontrolo izbrane številke preko prikazalnika (displaya), selektivnost pogovorov in hitro izbiranje naročnikov. Isicom Super je vzbudil veliko zanimanje jugoslovanskih kupcev (montiranih je že več deset garnitur), obstajajo pa tudi realne možnosti za izvoz tudi na zahtevna zahodna tržišča.

To pomeni, da centrala omogoča povezovanje teh terminalov med seboj in v omrežju. Centrala 020 je prva iz družine Iskrinih digitalnih central. To je naročniška centrala, ki na eni strani povezuje skupino terminalov in jim omogoča vstop v javno telematsko omrežje.

Značilno za klasične telefonske centrale je, da zahteva vsaka zveza skozi centralo svoj par vodnikov, ki se prespajajo v stikalnem polju, imenovanem krajevni multipleks. Zato so potrebni debeli snopi vodnikov. Prav teh pa se v digitalnih centralah znebimo z uvedbo časovnega multipleksa, ki uporablja en sam vodnik za vse zveze, ki se po njem vrstijo v enakomernih časovnih zaporedjih. Pri telefonskem pogovoru dveh naročnikov, priključenih na digitalno centralo, se govorni signal štrikrat preoblikuje. Prvo preoblikovanje je elektroakustično. Pri tem dobimo električni signal, ki natančno odraža spremembe v akustičnem prostoru. V taki obliki se govorni signal prenaša prek vseh klasičnih komunikacijskih sistemov.

Pri digitalni centrali pa se govorni signal spremeni v zaporedje števil, ki potujejo s hitrostjo 8000 števil na sekundo. S tem je mogoče z vso natančnostjo izraziti govorno sporočilo, in to tako glede vsebine in glasnosti kot barve glasu.

Po prvi pretvorbi potuje govorno sporočilo do digitalno analognega pretvornika, kjer se numerična informacija preoblikuje v

(Nadaljevanje na 5. strani)

Telekomunikacije — pomemben dejavnik nadaljnega družbenega razvoja

(Nadaljevanje s 4. strani)

Ustrezen električni signal, ki se v slušalki sprejemnika preoblikuje v slušnega. Ta način povezave se v digitalni centrali razširi na večje število naročnikov. Naročniki so priključeni na en sam povezovalni vodnik, ki se imenuje informacijsko vodilo. Po njem si vsak par naročnikov 2000-krat na sekundo izmenja govorno obvestilo v številčni obliki. Prenosi numerične informacije posameznih naročniških parov sledijo zaporedoma v zelo kratkih časovnih presledkih. Časovno razvrščanje kanalov torej omogoča komutacijo sto in več govornih in podatkovnih zvez po informacijskem vodilu.

Nekatere prednosti nove centrale

Poudariti je treba vsaj tri glavne prednosti, ki jih digitalne centrale pridobijo s takšnim postopkom obdelave govornega sporočila:

- govorno sporočilo, zapisano v digitalni obliki, ostane nepoškodovano pri komutaciji in pri prenosu na velike razdalje,
- govorni podatki in krmilni signali so v obliki števil, kar omogoča enostavno priklopujevanje različnih telematskih terminalov in komutacijo raznih sporočil;

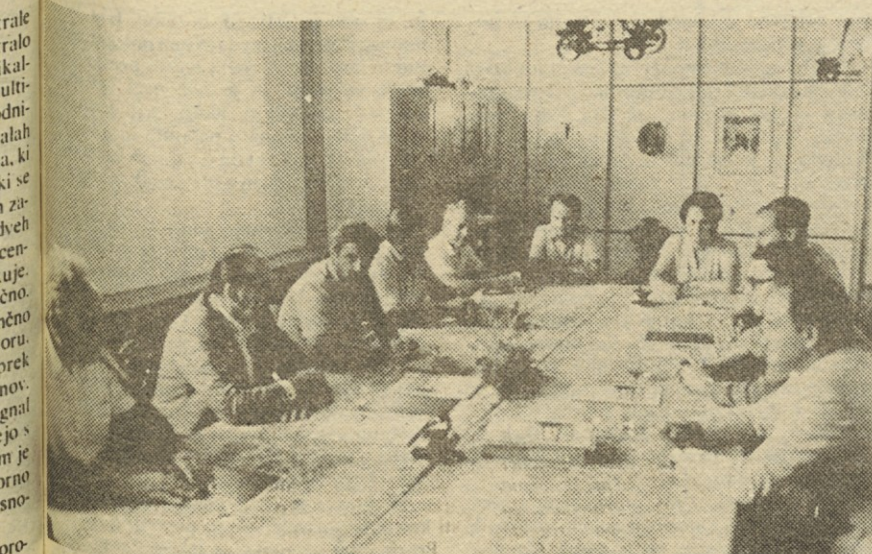

Delovna organizacija Iskra Telematika je odprta za skupine in posameznike, ki si želijo ogledati njen proizvodni proces in spoznati organiziranost samoupravnega in družbenopolitičnega izdelanja posameznih tozdov ali delovne organizacije kot celote. Tako Telematiko pogosto obiskujejo različne tuje in domače državne in strokovne delegacije, tiskarske, sindikalne in druge skupine, novinarji in drugi. Podrobnejše informacije v zvezi z obiski lahko zainteresirani dobijo na tel. št. (064) 28-861, tel. 2635.

— omogočena je široka uporaba mikroelektronskih tehnologij, kar pomeni nekajkrat manjšo, cenejšo in energijsko manj zahtevno centralo.

Prvi korak v informacijsko družbo
Digitalna telefonska centrala je samo majhen kamenček v veliki zgradbi bodoče teleinformatizirane družbe. Telematika je pojem in hkrati proces, sredi katerega že živimo. Kako bo tehnično vplivala na nas? Nove komunikacijske storitve bodo temeljito spremenile način življenja na delovnem mestu in doma, predvsem življenje vodstvenih in administrativnih delavcev v tovarnah in ustanovah ter raziskovalcev in razvijalcev in način tistega dela v tovarnah na katerega ne morejo neposredno vplivati avtomatika, kibernetika in robotika. Način dela se bo spremenil za tiste delavce, katerih glavna naloga je izdelati, sprejemati, obdelovati in posredovati informacije.

Nakupovali bomo s pomočjo ekrana
Običajni telematski priključek (namesto današnjega telefona) bo sestavljen kot kombinacija ekrana, tastature, pisalnika, zapisovalnega pomnilnika ter telefonske slušalke.

Kibernetiko in Telematiko so ob občinskem prazniku obiskali predsedniki občin, ki so pobratene z občino Kranj.

RAZGOVOR S ČLANOM KPO DO IKM ANTONOM SIMONČIČEM

DO IKM poslovala v skladu z začrtanimi cilji

Do IKM (Iskrin inštitut za kakovost in metrologijo) je letošnje prvo polletje, kot dokazujejo podatki, posloval dokaj uspešno. Tako nam je ob zadnjem razgovoru povedal Anton Simončič, član KPO te DO.

Posebno je treba poudariti dejstvo, da je realizacija na podlagi zunanjih naročil (Izven Iskre) dosegla v tem razdobju kar 38 %, medtem ko je delež njene realizacije iz internih (Iskrinih) naročil dosegel le 7 %... Obseg realizacije iz Iskrinih virov, upoštevajoč pri tem naročila SOZD Iskra in združena sredstva skupaj pa so dosegla 55% celotne letošnje polletne realizacije, oziroma priložnost. Slednje hkrati pomeni 2% padec deleža Iskre v prihodku IKM v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Tak podatek je zaskrbljujoč predvsem zato, ker se to dogaja v času, ko naj bi Iskra povečala izvoz. Že lani je bilo namreč ugotovljeno, (na konferenci mednarodnega trženja Iskre na Brdu), da nizka konjunktura in zaostreni konkurenčni pogoji bistveno otežujejo trženje Iskre. Ena izmed osnovnih pogojev v zaostrenih pogojih trženja pa je gotovo zahteva po kakovostnih proizvodih. Znano nam je tudi, kakšne so bile reklamacije Iskrinih proizvodov zaradi slabe kakovosti v letu 1982. V zvezi s tem je bilo sicer na konferenci sklenjeno, da je potrebno kakovost in zanesljivost Iskrinih proizvodov dvigniti na svetovno raven in bil sprejet tudi sklep, da se v DO IKM obvezno preskusi vsak proizvod, namenjen izvozu po mednarodnih standardih oz. po standardih izvozne ciljne dežele in v zvezi s tem seveda izda tudi interni atest. Sprašujem se, komu so taki sklepi namenjeni, ko se jih tako ali tako nihče ne drži in slej ko prej delamo po starem.

Iskra izdeluje okoli 3000 različnih proizvodov v približno 3000 različnih variantah, in če bi se držali sprejetega sklepa, bi morali kapacitete IKM vsaj potrojiti — pa so se zmanjšale za 2%. Posledice takega ravnanja nam bodo sicer kmalu znane, toda spet se bomo srečali na ZT konferenci, sprejeli nove sklepe, toka reke pa, kot kaže, ne bomo preusmerili.

Naj pri tem omenimo, da je letošnji polletni prihodek DO IKM dosegel vrednostno 35 milijonov dinarjev in da to predstavlja v primerjavi z lanskim prvim polletjem porast kar za 58%. Ob tem je gotovo pomemben kazalec sedanjega uspeha IKM tudi ta, da je IKM v teku letošnjega prvega polletja uresničila planirano celoletno realizacijo že kar 63 odstotno. Vsi ti finančni podatki kažejo na izjemno ugodne rezultate v poslovanju DO IKM.

Medtem, ko nam je Anton Simončič z očitnim veseljem razlagal podatke o doseženih finančnih rezultatih, ki so kot vidimo, nesporen uspeh prizadevanj delavcev te DO pa nam je naš sogovornik, nekako potarnal nad problematiko zaposlovanja v tej DO. V letošnjem prvem polletju so namreč sprejeli medse sicer le dva nova sooddelavca, vendar pa že to predstavlja kar 3 odstotno povečanje števila skupno zaposlenih v tej DO.

Glede na trenutno veljavne kriterije, morejo do konca letošnjega leta sprejeti le še enega samega novega sodelavca. Prav te omejitve, sicer postavljene s širšega družbenega vidika pa ta čas potrdijo hudo restrikcijo glede na to, da se zadnje čase pojavlja razmeroma močan pritisk s strani iskalcev zaposlitve. Tu se pojavlja, kot poseben faktor, štipendirani kader, ki se je bil, seveda ves čas svojega študija orientacijsko in pogodbeno vezal na Iskro, ki pa sedaj ni v stanju v celoti izpolnjevati pogodbenih obveznosti nasproti vsem štipendistom, ki so svoj študij že dokončali. Boleče namreč je, da v DO IKM ne bodo mogli ugodno rešiti vseh vlog prosilcev za zaposlitev, saj je do konca letošnjega leta prostora le še za enega samega novega delavca v tej DO.

Nasprotno pa je bil Anton Simončič spet nekoliko vedrejši, ko nam je našteval dosežene uspehe na področju osebnih dohodkov delavcev v tej DO. Bruto osebni dohodki so se namreč v letošnjem prvem polletju tem delavcem dvignili kar za 32 %, kar je, seveda, omogočil ustrezen porast dohodka in drugih parametrov produktivnosti in podobno. Takšni rezultati so delavcem IKM omogočili sorazmerno dobro slediti porastu življenjskih stroškov, ki smo jim bili priča v zadnjem razdobju. Ob tem pa je treba pripomniti, da je bila rast osebnih dohodkov oziroma razporejanje dohodka hkrati v celoti v skladu z družbenim dogovorom za leto 1983. Tako je še za konec pribil direktor DO IKM, tovariš Simončič, da vse te omenjene številke ne bi morda kje povzročile nepotrebnih nespornostov.

Razlagajoč poslovni položaj DO IKM, nam je Anton Simončič omenil tudi investicijsko problematiko. Povedal nam je, da se investicije v domačo opremo pri njih uresničujejo dokaj uspešno, četudi z nekaterimi zakasnitvami, ki pa bodo izravnane že v drugem polletju. Seveda pa se tudi v IKM srečujejo s problemi, ki izhajajo iz znanih ukrepov in težav celotnega jugoslovskega gospodarstva. Ne glede na to pa v tem času potekajo priprave za pridobitev mednarodnega kredita v višini 1 (enega) miliona ameriških dolarjev.

Poleg tega nam je povedal, da je bil zabeležen porast materialnih stroškov in sicer kar v obsegu 79 % nad lanskimi v istem razdobju, kar je seveda negativno vplivalo na doseženi dohodek. Pohvalil pa se je, da je delavcem IKM uspelo na področju družbeno omejenih vrst izdatkov le-te realizirati le v obsegu 86 % od dovoljenih, kar je nedvomno

DO Invest servis v prvem polletju

Šestmesečni poslovni rezultat delovne organizacije lahko ocenimo kot dokaj uspešen.

Ob periodičnem obračunu sicer govorimo o začasnih delitvi celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka, zato polletni rezultati ne morejo biti merilo končnega uspeha poslovanja, vendar lahko ob zastavljenem planu in ob pričakovanim trendu z optimizmom pričakujemo zaključek poslovnega leta.

Letošnje prvo polletje je prineslo s seboj zaostrovanja na področju gospodarjenja. Zlasti restriktivna je bila kreditno-monetarna politika, ki je bila politika, ki je neposredno vplivala na dinarsko likvidnost Iskre in s tem posredno tudi na naš poslovni rezultat. Naši kupci so zamujali s plačevanjem obveznosti zaradi svoje nelikvidnosti.

Odprtih postavk na dan 30. 6. 1983 je bilo za 30, 122.426,15 din; za plačila v petnajstih dneh do 15. 7. 1983 je odšteto 13,161.521,70 din, za preplačila kupcev pa prišteto za 157.437,70 din. Terjatve na dan 15. 7. 1983 znašajo 17,118.342,15 din.

Obrestna mera je povzročila, da se je skokovito povečal delež dohodka za obresti. Za našo DO je to sicer ugodno, vendar je to v SOZD povzročilo dodatno obremenitev že tako težavne likvidnostne situacije.

Čeprav se ne ukvarjamo z zunanjetrgovinskim poslovanjem, moramo ugotoviti, da pretresi na področju devizne likvidnosti niso obšli naše DO. Vendar so te težave daleč za problemi, ki jih imajo proizvodne DO SOZD Iskra. Devizne težave se kažejo pri pokrivanju stroškov za obratovanje poslovnega letala in pri uvozu potrebnih delov, materiala ter opreme za vzdrževanje objektov in naprav, s katerimi upravljamo.

Zaradi navedenih problemov lahko ocenimo, da smo vzlic težavam dokaj dobro poslovali v prvem polletju in da lahko ob angažiranju vseh, še zlasti vodilnih in vodstvenih delavcev, ugodno zaključimo letošnje leto.

viden dosežek skupnih prizadevanj delavcev IKM, gledano seveda skozi lupo neizogibne stabilizacije.

Če se je Anton Simončič mogel pohvaliti v nekaterih pogledih, se pa na žalost ni mogel pohvaliti v nekaterih drugih na področju doseženih ekonomskih kazalcev. Poudariti je namreč moral dejstvo, da so v delitvi dohodka spet porasli prispevki za SIS. Podobno temu tudi obseg splošne porabe ne kaže potrebnega zmanjševanja, temveč je leta, nasprotno celo porasla in sicer kar za 44 %. Dalje, ne gre prezreti tudi dejstva, da so še močnejše kot splošna in skupna poraba narasle pogodbene obveznosti, kot so krediti, obresti in druga plačila. Porast le-teh je bil namreč kar 73 odstoten. Gledano vse to v celoti, pa vse obveznosti iz celotnega dohodka vendarle niso bile večje kot 16% ustvarjenega dohodka. To pa v primerjavi z drugimi OZD, le ni veliko.

Rast čistega dohodka se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečala za 55 %, v delitvi čistega dohodka pa so ugodno povečali sredstva poslovnega, rezervnega in raziskovalnega sklada, ki skupno tvorijo akumulacijo, povečano za 66 % v primerjavi s preteklim obdobjem. Akumulacija za amortizacijo po predpisani stopnji pa je dosegla v primerjavi s preteklim enakim obdobjem 178 %.

Imeli smo vtis, da je pogovor s tov. Simončičem o polletnih rezultatih poslovanja DO IKM v celoti vzelo pač, izzvenel sorazmerno optimistično. Želeli bi bilo, da bi bilo takšnih primerov v našem gospodarstvu pa tudi znotraj Iskre, čim več.

Mara Ovsenik

Doseženi celotni prihodek v višini 306.486.513, din predstavlja 48 % letnega plana in je za 40 % večji kot v enakem obdobju preteklega leta.

Rast celotnega prihodka lahko gledamo skozi rast cen in inflacijskih gibanj, v primerjavi z letnim planom pa lahko ugotovimo, da je 48 % doseženega letnega plana posledica visoko planiranih in ne v celoti realiziranih stroškov zlasti pri postavki konta 401 za porabljeno energijo.

Porabljena sredstva v višini 202,141.297,26 din predstavljajo 66 % celotnega prihodka in 48 % letnega plana. Omenili smo že odstopanje od planirane porabe energije, ki je znašala le 30 % letnega plana. Prekoračeni pa so bili stroški konta 407 — za druge neproizvodne storitve, ki znašajo 51,827.832,65 din, oziroma 112 % glede na letni plan. V te stroške se je namreč vključilo še najemnino za skladišče na Celovski c. (Jugotehnika) v višini 29,000.000 din, kar ni bilo predvideno v letnem planu.

Dohodek smo dosegli v višini 104,345.215,74 din. Glede na letni plan predstavlja to 50 % — realizacijo in je za 17 % večji od dohodka, doseženega v istem obdobju preteklega leta.

Dohodek smo delili na prispevke in davke, ki znašajo 9 % v strukturi delitve ali 9,488.651,55 din, nadalje na druge prispevke in obveznosti, ki znašajo 17 % v strukturi dohodka ali 17,732.290,35 din, in na čisti dohodek, ki znaša 74 % doseženega dohodka ali 77,124.773,84 din.

Čisti dohodek v višini 77,124.273,84 din smo razdelili za bruto osebne dohodke v višini 49,714.589,45 din, za stanovanjske potrebe v višini 2,121.813,35 din, za sklad skupne porabe v višini 4,000.000,00 din, za poslovni sklad in združenje danj v višini 18,679.240,64 din in za rezervni sklad v višini 2,608.630,40 din.

J.B.

FINANČNI REZULTAT

ELEMENT	Ustvarjeno I - VI/83	Ustvarjeno I - VI/82	Plan 1983	Index I II	Struktura
1. Celotni prihodek	306,486,513,00	220,076,374,80	634,108,060,00	140 55	100
2. Porabljena sred.	202,141,297,26	130,413,463,88	426,049,946,00	156 48	66
3. Dohodek	104,345,215,74	89,662,910,92	208,058,114,00	117 50	34 100
3.1 Davki in prispi.	9,488,651,55	8,473,445,85	19,786,300,00	112 48	9
3.2 Dohodek za druge namene	17,732,290,35	11,714,693,92	30,444,425,00	152 58	17
3.3 Čisti dohodek	77,124,273,84	69,474,771,15	157,827,389,00	112 49	74 100
— bruto OD	49,714,589,45	41,664,553,50	100,000,000,00	120 50	64
— stanov. prispi.	2,121,813,35	1,774,700,60	4,276,000,00	120 50	3
— sklad skup. por.	4,000,000,00	5,900,000,00	8,000,000,00	68 50	5
— poslovni sklad	18,679,240,64	17,893,944,30	40,349,936,00	105 46	24
— rezervni sklad	2,608,630,40	2,241,572,75	5,201,453,00	117 50	4
4. Akumulacija	25,690,871,04	26,728,144,37	54,633,440,00	96 47	

Index I = ustvarjeno 83/82
Index II = ustvarjeno 83/Plan 83

Dopisujte v Iskro

Polletno poslovanje DO Telematika

Prvo polletje leta 1983 je potekalo v znamenju konsolidacije novoorganiziranih temeljnih organizacij. S 1. julijem prične z delom TOZD Tovarna zasebnih telekomunikacijskih sistemov (ZTS) in s tem je druga faza reorganizacije delovne organizacije praktično v celoti realizirana. Čaka nas še delo v zvezi s spremembami samoupravnih aktov, ki so nekoliko zaostali za novim organiziranjem.

Poslovanje v prvem polletju 1983 je potekalo v zaostrenih gospodarskih pogojih, ki so zaradi kratkoročnih in tudi neracionalnih posegov nestabilni in nespodbudni. Visoka zadolženost do tujine in obveznost vračanja anuitet zahteva pospešen izvoz, tudi repromateriala, kar se odraža v slabi preskrbljenosti temeljnih organizacij s surovinami in repromateriali. Pojavljajo se tudi druge slabosti kot so: nadaljnje slabšanje likvidnosti, še vedno premajhen izvoz na konvertibilno področje, nenormalno visoka rast skupne in splošne porabe, visoka inflacija in upadanje realnih osebnih dohodkov.

Vse to povzroča, da delovna organizacija kot celota v prvem polletju ni izpolnila dinamičnega letnega plana proizvodnje (le 84,5 %) in posledično tudi ne plana prodaje na domačem in tujem trgu.

PROIZVODNJA

Težave pri izpolnjevanju letnega plana so bile prisotne že v prvem trimesečju letošnjega leta in so se nadaljevale tudi v naslednjih mesecih. Eksterno proizvodnjo smo realizirali v vrednosti 3.835 milijonov din, kar predstavlja le 85,5 % dinamičnega letnega plana. V primerjavi s preteklim letom se je povečala za 42 %, z upoštevanjem stalnih cen pa le za 18 % oziroma še manj. V tem povečanju se namreč odraža prestrukturiranje proizvodnje in vpliv novih proizvodov (predvsem TIV), ki so vrednoteni po letošnjih cenah.

Vzrok neizpolnjevanja proizvodnega plana je predvsem v neradni preskrbi z repromateriali (domačimi in uvoženimi) in pa tudi prenikih internih dobav, katerih posledice so se odražale predvsem pri finalistih.

PRODAJA IN NABAVA NA DOMAČEM TRGU

Pri realizaciji prodaje na domačem trgu se pojavlja velika težava pri zaključevanju pogodb, saj zakon o časovni prepovedi dajanja garancij in zagotovitvi sredstev iz bodočega priliva zahteva od kupca 100 % pokritje z lastnimi sredstvi. Vse to se odraža pri realizaciji prodaje na domačem trgu, saj smo izpolnili le 46,3 % letnega plana oziroma 92,5 % dinamičnega plana.

Vzrokov za neizpolnjevanje plana je več, predvsem pri programu Metacont, kjer kasnimo pri kompletiranju objektov. Večji izpadi proizvodnje so še na programu SI 2000 kot tudi na programih EPABX 32 in 100, na interfonskem sistemu, na PTI aparatih za domači trg itd.

V prvem polletju smo nabavili za 1.277 milijonov din blaga ali za 84 % več kot v istem obdobju leta 1982. Pri tem pa moramo upoštevati, da so se nabavne cene povečale za okrog 30 %, tako da dinamičnega letnega plana nabave nismo dosegli (88 %).

Največje težave predstavlja obvezna devizna participacija, ki povzroča negotovost predvsem pri dobavah kablov, lak žice, pri izdelkih barvne in črne metalurgije in gumijastih izdelkih.

IZVOZ IN UVOZ

Nezadostno razpolaganje s konvertibilnimi deviznimi sredstvi ima bistven vpliv na uvoz repromateriala s konvertibilnega področja. V prvem polletju 1983 smo uvozili skupno za 3,7 milijona dolarjev repromateriala, kar predstavlja 20,7 % letno planirane vrednosti oziroma 28 % zmanjšanja glede na isto obdobje lanskega leta. Glavni delež uvoza repromateriala je bil realiziran s konvertibilnega področja, prav tako pa tudi uvoz opreme, katere nabavna vrednost 17.000 dolarjev je sicer za 42 % večja v primerjavi s prvim polletjem 1982, vendar pa je še vedno daleč pod planirano višino za leto 1983.

ZANIMIVO IZ SIL

Kaj pravi zakon o varstvu izumov

Že od srede leta 1981 velja v Jugoslaviji novi zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja, ki je zamenjal prejšnjega, ki je sicer veljal že desetletja dolgo in je bil torej že zastarel, še posebej, ker ni bil več v skladu z novo ustavo iz leta 1974 in tudi ne z zakonom o združenem delu iz leta 1976.

Ker je izumiteljska dejavnost pri nas — gledano vsaj s števila domačih patentov — sorazmerno dokaj šibka, saj strokovnjaki ugotavljajo, da Jugoslavija v tem pogledu zaostaja v primerjavi z industrijsko razvitiimi državami kar v razmerju 1:100, je upravičeno domnevati, da je tudi število tistih ljudi (sicer po njihovih strokovnih kvalifikacijah in glede na položaj, ga imajo v naših organizacijah združenega dela, ali pa

V prvem polletju letos smo izvozili za 20 milijonov dolarjev blaga, kar je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za 20 % manj, to pa predvsem zaradi izpada izvoza na klirinško področje, kjer smo s 14,5 milijona dolarjev dosegli šele 27,3 % letnega plana.

V strukturi izvoza predstavlja največji delež Metaconta 10 C z 8,9 milijona dolarjev, sledijo ostale centrale s 3 milijoni dolarjev, montažni material z 1,3 milijona dolarjev in PTI aparati z 1,2 milijona dolarjev.

Razmeroma ugoden podatek o prarastu konvertibilnega izvoza (5,5 milijona dolarjev), ki je 69 %, nekoliko izgubi na vrednosti, ko ga primerjamo z izredno ambiciozno postavljenim izvoznim planom, saj znaša odstotek doseganja letnega plana konvertibilnega izvoza le 37,1 %.

INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA

Zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev smo letos v osnovna sredstva vložili šele 59,4 milijona din, kar predstavlja 9,9 % letnega plana, oz. 56 % vrednosti, realizirane v istem obdobju lanskega leta.

Investicijsko vlaganje se nanaša predvsem na gradnjo pomožnega objekta A 10, postavljanje linij za površinsko obdelavo (galvanika, lakirnica) kot tudi opremljanje pisarniških prostorov.

ZAPOSLjeni IN IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih je v prvem polletju letošnjega leta združevalo delo povprečno 4.380 delavcev, kar je v okviru planiranega, medtem ko je glede na isto obdobje lanskega leta število zaposlenih za 0,5 % večje.

Skupno število zaposlenih dne 30. junija 1983 je bilo 4.406, kar je 18 delavcev več kot ob koncu leta 1982.

V Telematiki smo v prvem polletju 1983 obračunali 4,8 milijona ur v rednem delovnem času in še 68.000 nadur, kar je za 20 % več kot lani v istem obdobju. V skupnem fondu ur v rednem delovnem času predstavlja število opravljenih ur 78,1 %, število neopravljenih ur z nadomestilom OD iz TOZD 17,5 %, število neopravljenih ur z na-

polno dejavno izrazijo v vsej življenjski sili, ki jim jo daje narava že sama po sebi.

OSEBNI DOHODKI

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983 omejuje sredstva za osebne dohodke s tem, da je njihova rast v globalu za 35 % počasnejša kot rast dohodka. Tako sredstva za osebne dohodke lahko povečujemo le ob boljših delovnih in poslovnih rezultatih.

V prvem polletju smo na ravni delovne organizacije za osebne dohodke razporedili za 633.530.000 din ali 32,4 % več kot v istem obdobju preteklega leta oziroma le za 16 % več v primerjavi s povprečjem leta 1982. Glede na rast dohodka (61 %) je povečanje sredstev za OD v skladu z že omenjenim dogovorom o razporejanju dohodka. Razporejena sredstva za osebne dohodke predstavljajo le 47 % sredstev, načrtovanih z letnim planom DO.

Povprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega je znašal 17.537 din in je za 26 % večji v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta oziroma le za 1 % večji od povprečnega čistega dohodka v prvem trimesečju 1983.

Poudariti pa moramo, da je v polletnih izračunih vpliv povečanja osebnih dohodkov (za 7 oziroma 10 % v začetku junija) še zelo majhen.

OCENA POSLOVNIH REZULTATOV

Celotni prihodek delovne organizacije je v prvem polletju znašal 6.285 milijonov din in je kar za 80 % večji kot v istem obdobju preteklega leta. Vzrok tolikšnemu povečanju celotnega prihodka so predvsem povečani prihodi v okviru OZD (reorganizacije), določen vpliv pa imajo tudi višje prodajne cene naših izdelkov in storitev.

V strukturi prihodkov predstavljajo največji delež prihodi od prodaje na domačem trgu, vendar se njihov delež manjša v prid prihodkom od prodaje na tujem trgu in drugim prihodkom (ti so predvsem pozitivne tečajne razlike od izvoza, izvozne premije in obresti).

Nesorazmerje med cenami reprodukcijskega materiala in storitev ter med prodajnimi cenami izdelkov se kaže v višji rasti porabljenih sredstev (91 %) v primerjavi s celotnim prihodkom. Največji delež v okviru porabljenih sredstev predstavljajo materialni stroški, največje povečanje pa beležimo pri proizvodnih storitvah in drugih stroških (negativne tečajne razlike itd.).

Zaradi neizpolnjevanja plana izvoza in velike odvisnosti od tujine (uvoz repromateriala in opreme, krediti) so negativne tečajne razlike večje od pozitivnih (za 162 milijonov din) in tako povečujejo stroške poslovanja. Dohodek se je povečal za 61 % in je znašal 2.060 milijonov din.

Kot že ob trimesečju, tudi ob polletju ugotavljamo visoko rast obveznosti iz dohodka, saj le-te predstavljajo že 52 %

POLLETNO POSLOVANJE ISKRE TELEMATIKE

	v 000 din			
	I.-VI.82	I.-VI.83	Plan 1983	Indeks I.-VI.83 I.-VI.82
Celotni prihodek	3.496.903	6.284.676	11.727.053	53,6
Porabljena sredstva	2.216.012	4.224.983	7.608.029	55,5
Dohodek	1.280.891	2.059.693	4.119.024	50,0
Čisti dohodek	704.040	1.017.974	2.197.850	46,3
Akumulacija	151.527	331.893	714.115	46,5
Eksterna proizv. PPC	2.707.796	3.834.506	8.792.267	43,6
Skupna proizvodnja	3.242.130	4.889.742	10.887.280	44,9
Donača prodaja	1.610.719	2.376.991	5.133.765	46,3
Izvoz v 000 \$	25.096	19.972	67.961	29,4
Donača nabava	692.407	1.277.153	2.811.116	45,4
Uvoz v 000 \$	5.173	3.718	17.982	20,7
Zaposleni	4.358	4.380	4.376	100,1

nati veljavno zakonodajo, ki ureja to področje ustvarjalnosti.

Iz teh razlogov smo se v našem uredništvu odločili podati kratko informacijo o naši sedanjosti — kot rečeno, od leta 1981 novi pravni regulativi na tehničnem področju. Razumljivo je, da nam tu zaradi omejenega prostora — pa tudi iz nekaterih drugih razlogov — ne bomo mogli podati popolnega pregleda o vseh veljavnih predpisih, ki zadevajo tehnično ustvarjalnost pri nas. Zato se bomo tu omejili le na to, da na kratko opozorimo perspektivne, predvsem mlade, ustvarjalce, na to, kaj in kako zadeve urejajo veljavni predpisi. Za konkretno uporabo in natančnejšo upoštevanje pa bo seveda potrebno, da si posamezniki — ali pa morda tudi zainteresirane (razvojno-raziskovalno usmerjene) službe ali skupine strokovnjakov, zadevne predpise ogledajo in podrobneje preučijo.

Dne 19. junija 1981 je bil sprejel novi zvezni zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja. Pomen tega zakona očitno ni le v tem, da bi bila takojmenovana »patentna« zakonodaja le formalno usklajena z novo ustavno ureditvi-

DO Kibernetika v prvih šestih mesecih

Vse bolj zapleteni gospodarski položaj povzroča težave tudi Iskri Kibernetiki. S sprejetjem zakona o plačilih v konvertibilnih devizah ima prednost odplačevanja tujih posojil. Devizna likvidnost DO Kibernetika se bo v drugi polovici leta še poslabšala, saj bo združeno delo brzkone razpolagalo le s 43 odstotki konvertibilnega deviznega priliva. V prvem polletju smo razpolagali s 60 odstotki deviz. DO Kibernetika potrebuje nad 60 odstotkov deviz zgolj za enostavno reprodukcijo. Dodatne omejitve bodo v zadnjih mesecih letošnjega leta povzročile zastoj v prekarbi z repromateriali, zato bodo temeljne organizacije le s težavo dosegle dinamične plane proizvodnje.

DO Kibernetika je v I. polletju 1983 dosegla 1,48 milijarde din dohodka, kar je 33 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Ustvarjeni celotni prihodek znaša 4,5 milijarde din, kar je 37 odstotkov več kot v enakem obdobju lani oz. 53 odstotkov letnega plana.

Od ustvarjenih prihodkov je bilo tri milijarde din materialnih stroškov, ki so bili za 39 odstotkov večji kot v enakem obdobju lani.

Obveznosti iz dohodka so se povečale kar za 53 odstotkov, od teh so bile obresti večje kar za 244 odstotkov. Zaradi takih obveznosti iz dohodka znaša čisti dohodek 906 milijonov din, kar je le 22 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Za sklade so v Kibernetiki namenili 236 milijonov din, kar je le 10 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

Temeljne organizacije so poslovale večinoma slabše kot v enakem obdobju preteklega leta. Vse, ki niso oblikovale vseh potrebnih skladov, morajo natančno analizirati gospodarjenje in sprejeti ustrezne ukrepe za odpravo slabosti.

DO Kibernetika je v prvem polletju izvozila za 10,3 milijona dolarjev izdelkov ali 37 odstotkov letnega plana. Usmerjenost v izvoz povzroča v Kibernetiki vse večji izpad dohodka, ki ga kljub vsem naporom ni moč nadoknaditi. Tudi dohodek na domačem trgu ne more povečati zaradi zamrznjenih cen končnih izdelkov.

Kljub izredno težkim pogojem gospodarjenja je Kibernetika v prvem polletju dosegla nekaj elementov, ki so pozitivni (produktivnost je večja za 8 odstotkov, skupna proizvodnja je dosežena skoraj 100 odstotno, pokritje uvoza z izvozom je boljše itd.).

V prihodnjih mesecih bodo delavci Iskre Kibernetike storili vse, da bi izboljšali poslovne rezultate, ki v nekaterih organizacijah niso zadovoljivi.

A. Boc

ustvarjenega dohodka. Čisti dohodek ima zato najskromnejšo rast in znaša 1.018 milijonov din. Od tega smo 62 % ali 633 milijonov din namenili za osebne dohodke, 8 % ali 82 milijonov din za sklad skupne porabe in 30 % ali 302 milijona din za akumulacijo.

Prav zaradi relativnega zmanjševanja osebnih dohodkov, je razporeditev čistega dohodka ugodnejša kot v preteklih obdobjih in tako več sredstev na-

menjamo za okrepitev reprodukcijske sposobnosti delovne organizacije.

Kljub omenjenim težavam lahko ugotovimo relativno solidne rezultate poslovanja. Predvidevamo pa, da bodo pogoji gospodarjenja ob že sprejetih in načrtovanih gospodarskih ukrepih drugi polovici leta še težji.

Zato bo potrebno kar največje prizadevanje vseh, če hočemo do konca leta doseči načrtovane rezultate.

Metod Zaplotnik

TOVARNA ODLITKOV KOMEN

Boljši časi za livarje v Komnu

Končno prihajajo tudi za klene Kraševce, za komenske livarje boljše svetlejši časi. V tovarni odlitkov, temeljne organizacije novogoriške Avtoelektrike bodo pričeli koncem tega, oz. v začetku prihodnjega meseca z avtomobilnimi deli. Obstoječe prostore, v katerih je res nevdržno stanje bodo srušili in modernizirali ter pričeli tudi z novogradnjo. Tako se končno uresničijo jejo osemdeset člankemu kolektivu dolga načrtovane želje.

Ta najmanjša temeljna organizacija, ki se je v Iskro Avtoelektriko priključila leta 1978 proizvaja aluminijaste odlitke za potrebe drugih TOZD v Avtoelektriki, nekaj za domači trg, pohvali pa se lahko tudi z izvoznimi rezultati. Delovni pogoji in prostori sami so res nemogoče in nevdržni, zato je obnova obstoječe proizvodne hale in dozidava nove nujna. Povečanje proizvodnih zmogljivosti narekuje namreč tudi večja potreba po aluminijastih odlitkih v okviru delovne organizacije in izvozne naloge z naložbo, ki bo predvidoma stala okrog 100 milijonov dinarjev.

Z načrti so predvideni tudi spremljajoči objekti kot so kotlarna, kompresorska postaja, orodjarna itd., med opremo, ki bo vsa z domačih trgov pa bo največji delež odpadel na livarsko. Tudi delovni pogoji, ki so v sedanjem stanju izredno težki se bodo močno izboljšali, proizvodnja bo narastla, saj računajo, da se bo z novimi vlaganji za

več kot dvakrat povečal celotni prihodek, za desetkrat pa naj bi se povečala tudi akumulacija. In ne nazadnje, z novimi vlaganji bo močno narasel tudi izvoz, predvsem zahodnonemškemu partnerju Boschu.

In kako so prišli v komenski Iskri do potrebnih denarnih sredstev za obnovo in novogradnjo? Ker gre za izvozne usmerjeno investicijo, ki bo dolgoročno pozitivno vplivala na finančno stanje Iskre Avtoelektrike, je bilo delo sredstev združenih v SOZD Iskra, nekaj posojila bo prispevala Ljubljanska banka. Temeljna banka Nova Gorica, del sredstev pa so si zagotovili s posojili skladu skupnih rezerv sežanske občine. Zavarovalne skupnosti Triglav in domači komercialni krediti.

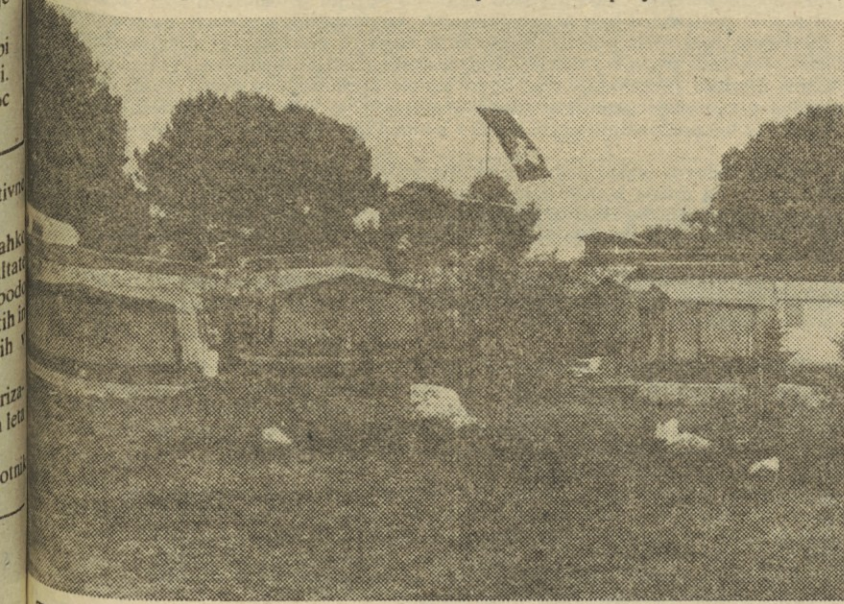
Po vseh izgledih bo prepotrebna naložba zaključena konec naslednjega leta, ko naj bi z novim letom pričeli proizvodnjo v novih prostorih.

V novem kampu semiške Iskre v Premanturi

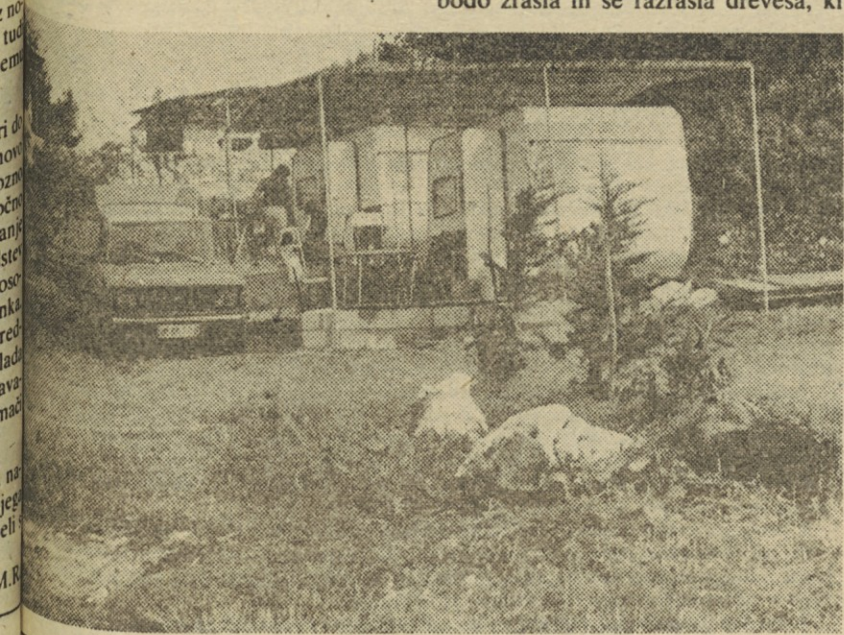
Čeprav se poletje in počitniški čas že nagibata h koncu, počitniška sezona še vedno traja. Vsi vemo, da so letos počitnice postale zelo drage, zlasti za delavce s številnimi družinami, še posebej drago pa je postalo letovanje na morju. Kljub temu pa je precej delavcev, med njimi tudi Iskrinih, vseeno lahko odšlo na morje na zasluženi oddih. K temu so sicer prispevale številne naše delovne organizacije, ki so poskrbele, skupaj s sindikatom, da bi omogočile svojim delavcem čim cenejši, a zato nič manj kvaliteten počitek ob morju. In ena izmed takšnih naših delovnih organizacij je vsekakor tudi semiška Iskra.

Že v eni prejšnjih številkih smo poročali, kako so Iskraši iz Semiča letos organizirali in zgradili svoj lasten kamp v Premanturi, konkretno v Premanturi, ki je bil prvič tudi sprejel svoje prve goste, delavce iz Semiča.

In tako je naneslo, da smo se pred kratkim mudili v Premanturi in obiskali novi počitniški kamp Iskrinih delavcev iz Semiča. Novi kamp leži tik ob znanem premanturskem kampu Runke, kar je vsekakor zelo koristno in praktično, saj imajo semiški kampisti tako dokaj blizu morju in ostale potrebne lokale, ki so v kampu Runke. Odtod so tudi napeljali vodo in elektriko, skratka, soseska kampa Runke je posrečena kombinacija praktičnega s koristnim.

Tam, kjer je še pred nedavnim prevladovala nepreohodna gošča, nizko granečevje in skalovje, so Semičani z lastnim delom in prizadevanjem splinirali nekupljeni teren, postavili nanj prikoliče, posadili mnogo novih dreves, izkopičali septično jamo in ob njej v kontejnerjih postavili potrebne sanitarije: kopalnice, kopalnice, tuše in umivalnice. V razmeroma rekordnem času so zgradili in uredili kamp, ki po vseh vidikih ustreza prijetnemu, zdravemu in koristnemu počitnikovanju ob morju.

Čim bolj podrobno seznanijo, v kolikor seveda tega že niso storili doslej. Tako, kot je bilo že doslej, velja tudi po novem zakonu, da ima izključno pravo proizvodno izkoriščati patent le nosilec patenta. Po zavarovanem izumu izdelane predmete pa sme dajati v promet le, če se s patentom zavarovani izum v jugoslovanski proizvodnji tudi dejansko izkorišča. Kot izkoriščanje izuma pa je tu mišljeno izkoriščanje v proizvodnji take tehnične rešitve, ki vsebuje izum in ki pretežno zadovoljuje potrebe jugoslovanskega tržišča. Enako velja tudi za vzorce in modele. Omenjene zakonske določbe izhajajo iz potrebe, da se pri izumih zagotovi tudi dejansko njihovo izkoriščanje proizvodnja, ki jo izumi omogočajo, ne pa, da bi ustvarjene tehnične stvaritve, karšni so izumi, vzorci in modeli, ostajali in neizkoriščene ideje, četudi bi bile morda celo patentirane in s tem zakonsko zaščitene. Takšne vrste tehnične ustvarjalnosti, ki se ne bi proizvodno, gospodarsko in ne izkoriščala v prid zadovoljevanja družbenih potreb, naša družbena skupnost — kot kažejo določbe omenjenega zakona,

Ko smo prišli v kamp sredi dopoldneva, ni bil prazen, čeprav imajo semiški kampisti do morske plaže le streljaj daleč.

Pred eno izmed prikolic smo našli za mizo Amalijo Bevc, predelavko iz TOZD Elektronski kondenzatorji, ki že polnih trideset let, ali konkretno, od 1. junija 1953. dela v semiški Iskri. Najprej nam je povedala, da je zdaj že drugič na počitnicah ob morju. »Tu mi je zelo všeč,« je dejala, »saj vidite, da leži kamp na lepem prostoru. Kot vidite zares nič ne delam, v resnici počivam in si nabiram moči za naslednje delo. Sicer pa sem popolnoma zadovoljna in kot stara delavka, tako pa se mi zdi, da je tudi prav, sem imela prednost za letovanje tod. Sicer pa je tako tudi v redu,

saj smo prav starejši delavci morda bolj potrebni oddiha ob morju kot drugi, mlajši. Sicer pa, kaj bi vam še pravila kaj več, sem sem prišla zares počivat. In tudi počivam, kot lahko sami vidite...« V pogovor se je vmešala še njena hčerka, Sonja Vidmar, socialna delavka in referent za izobraževanje v DO Iskra Kondenzatorji. Tu letuje z možem in hčerko. Bila je zgovornejša od svoje mame.

»Kot sami vidite, je naš kamp na zares lepem kraju. Komaj čakamo, da bodo zrasla in se razrasla drevesa, ki

smo jih posadili, da bo tako več sence. V teh naših prikolicah letjem že tretje leto, in prvič smo jih zdaj postavili tukaj. Tako lahko primerjam letovanje letos tukaj in z lanskim letovanjem. Moram reči, da je v Premanturi preudovito. Zlasti tukajšnje sanitarije ne morem primerjati z lanskimi na Rabu. Kljub vsemu temu pa imam pripombe na naš turizem. Zdi se mi, da trgovine tod kljub sezoni niso dovolj zadostno oskrbovane, kljub vsem mogočim obljubam. Toda to bi človek še nekako prenesel, težje pa prenaša neljubeznost prodajalcev v trgovini in vseh drugih, ki se tako ali drugače ukvarjajo s turizmom. Moti me njihov odnos do gostov, kot da smo tukaj kot nujno zlo. Zdi se mi, da bomo morali v turizmu še marsikaj storiti in dodelati, če hočemo, da bo zares uspešna gospodarska panoga.

Glede opreme in preskrbljenosti v našem kampu pa lahko rečem samo eno: pohvalno. Poglejte, v prikolicah najdeš pravzaprav čisto vse za normalno življenje: od posode do metle, od likalnika do sušilnika in hladilnika, s seboj moraš prinesiti praktično samo rjuhe. Skratka, ocena: odlično.

Ker je v kampu poleg prikolic še kar dovolj prostora za postavitev šotorov, smo pod šotorom našli tudi sekretarja DO iz Semiča Antona Horvata, ki nas je takoj postregel s kavico. Pogovarjala sva se o njihovem kampu, prizadevanjih in trudu, ki so ga doslej vložili vanj, vendar pa je moj sogovornik ob koncu pribil:

»Letošnje prvo leto v našem kampu je vsekakor poskusno leto. Mnenja nekaterih naših delavcev o kampu in letovanju ste že slišali in videli ste, da so pozitivna. Tudi sam sem prepričan, da bo letošnje poskusno leto v našem kampu dobro steklo in da bo vse, kakor pričakujemo, prav do konca potekalo tako kot smo si zamislili. Sicer pa si bomo letos vsekakor nabrali potrebne izkušnje, da bo tako letovanje naših delavcev prihodnje leto tudi še uspešnejše, prijetnejše in seveda koristno. Pa tudi prizadevali si bomo, da bo lahko tudi letovalo čim več naših delavcev ob cenah, ki jih bo zmogel njihov žep.«

D.Ž.

PRAVNIŠKI KOTIČEK

KDAJ NI LASTNE UDELEŽBE

Ko je stopil v veljavo dne 23. jan. 1981 zakon o stanovanjskem gospodarstvu (dalje: ZSG), smo dobili novo določbo, ki je do tedaj nismo poznali, čeprav so jo nekatere OZD še uporabljale na podlagi svojega samoupravnega splošnega akta: **lastno udeležbo** pri pridobitvi stanovanja v družbeni lastnini.

Koliko znaša, ali naj znaša ta udeležba in kaj je treba zlasti pri določitvi njene višine upoštevati, je določil družbeni dogovor (DD), objavljen v Ur. l. SRS, 15/81.

Nastopilo je vprašanje, ali morajo plačati udeležbo tudi tisti imetniki stanovanjske pravice na stanovanju v družbeni lastnini, ki se žele preseliti v manjše ali manj vredno stanovanje! Otroci so odrasli, se osamosvojili, starša, ali morda le eden, sta ostala sama in jima je veliko stanovanje preveliko, pa še predrago.

Ni bojzani, kajti tistemu, ki se preseli v manjše ali manj vredno stanovanje, ni treba plačati lastne udeležbe, četudi je po dosedanjih predpisih za sedanje stanovanje ni plačal in je tudi ni bilo treba plačati.

To izhaja iz 33. člena ZSG, kjer je določeno, da mora plačati lastno udeležbo tisti, ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju v družbeni lastnini oziroma se preseli v večje ali večvredno stanovanje. Iz tega torej povsem jasno izhaja, da **lastne udeležbe ni v primeru, če imetnik stanovanjske pravice želi preselitev v manjše ali manj vredno stanovanje.**

Tako določbo sicer naj temeljne organizacije itd. sprejmejo v svoje samoupravne splošne akte, to pa niti ni obvezno, ker že iz jasnega določila zakona izhaja, da je lastna udeležba obvezna le v primerih, ko se delavec preseli v večje, ali večvredno stanovanje.

Lojze Cafuta

V tovarni delovnih sredstev v novogoriški Iskri Avtoelektriki je bila nekaj dni pred odhodom na kolektivni dopust prigrizna slovesnost, na kateri so se sodelavci poslovili od dolgoletnega člana Iskre, poslovili so se od Kamila Pelosa, dvoriščnega delavca, ki je odšel v zasluženi pokoj. Njegova delovna doba v Iskri se je pričela 21. januarja 1963, torej je minilo letos 20 plodnih, ustvarjalnih let. Njegova dediščina je bogata, zato je bilo tudi slovo težko in boleče, a od Vrtojbe, kjer je doma do Iskre ni daleč, zato bo Kamilo, če bo le utegnil, še prišel na obisk. Priljubljenemu in vestnemu delavcu so sodelavci poklonili gugalni stolček, ki mu bo krajšal večerne urice, pa tudi naš časopis bo na njem prijetneje prebirati. Še na mnoga leta so mu zaželeli, tej želji pa se pridružuje tudi naše uredništvo.

Ta dva pogumna fanta iz novogoriške Iskre Avtoelektrike Miran in Marjan sta se podala med kolektivnim dopustom na izredno dolgo pot. S kolesi sta prevozila celo jugoslovansko kolesarsko transverzalo, začela pa sta pred Iskro Avtoelektriko, končala pa na mejnem prehodu Gevgelija. Na majicah sta nosila reklamni napis „Iskre“, saj jima je poklonila mladinska organizacija Avtoelektrike 1 (eno) naročilnico za vsakega po 1(eno) kosilo... Prevozila sta 2291 kilometrov in tako vpisala v knjigo uspehov še en izreden podvig. Cestitamo!

Počitniška dejavnost v Elektrovezvah

V DO Elektrovezve so si s postopnim dokupovanjem počitniških prikolic v preteklih letih, delno tudi s samopriskupom od regresa, uspeli zagotoviti takšno število le-teh, da lahko v njih letuje že kar precejšnje število delavcev. Izkušnje so tudi potrdile smotrnost vlaganja v počitniške prikoliče, saj je to v današnjem času eden izmed najcenejših in najboljših načinov za omogočanje letovanja čim širšemu krogu sodelavcev. To sta nam zagotovila tudi Emil Mertelj, predsednik komisije za razdeljevanje počitniških zmogljivosti, in Matija Kržič, predsednik komisije za rekreacijo in letovanje DO Elektrovezve v Horjulu. Sicer sta nam o počitniški dejavnosti na njunih lokacijah povedala naslednje:

Emil Mertelj: „Komisija, ki jo je imenoval odbor za družbeni standard in varstvo pri delu in v katerem so predstavniki vseh naših TOZD iz lokacije Tržaška 2 in Stegne, je zadolžena za razporejanje letovanja v počitniških prikolicah, medtem ko smo vzdrževanje teh prikolic zaupali TOZD SPS. Vsega skupaj imamo 11 prikolic, od tega sta 2 za 4 osebe v avtokampu Stella Maris v Umagu, devet prikolic, od katerih sta 2 za 3 osebe in 7 za 4 osebe pa v avtokampu Funtana Vrsar.

Po anketi, izvedeni med našimi delavci, smo se odločili za 10-dnevne izmene. Glede povpraševanja po prikolicah lahko rečem, da je dokajšnje že za 1. maj, nakar je rahlo zatijše vse do zadnje tretjine junija, ko jih zasede prva izmena. Letos naj bi tako omogočili letovanje 88 sodelavcem z družinami, pri čemer dajemo po naših kriterijih prednost tistim, ki še niso letovali v prikolicah in so vsaj 2 leti v delovni organizaciji. Nadalje upoštevamo

še število soločobveznih otrok, delovno dobo v Iskri in tudi razmerje idealne udeležbe po prikolicah. Po teh kriterijih smo letos od 120 prsilcev ugodili kar 88.

Glede na povpraševanje, predvsem še v juliju in avgustu, je očitno, da število prikolic ni zadostno, saj bi potrebovali vsaj še 2 ali 3. Premišljamo tudi o novi izbiri lokacij, čeprav je to spet povezano z večjimi stroški vzdrževanja in si zaenkrat to težko privoščimo. Iz knjige vtisov lahko tudi razberemo, da je večina zadovoljna z dosedanjimi lokacijami.

Cena za 10 dnevno letovanje je 3000 din po prikolic in v tej ceni je všteto: poljubno število oseb, stroški za elektriko in parkiranje avta. Uporabnik mora na recepciji plačati samo turistično takso. Cena, ki jo plača uporabnik seveda ne pokriva vseh stroškov, saj je samo pavšal za 5-mesečno najemnino v kampu 37.000 din po prikolic. (Nadaljevanje na 8. strani)

goslovanski proizvodnji takšne vrste, ki zadovoljuje potrebe domačega, jugoslovanskega trga.

Zaščiteno je torej hkrati stvarno zadovoljevanje potreb naših delovnih ljudi, kar ima očitno prednost pred upoštevanjem in zadovoljevanjem potreb na tujih tržiščih. Gledano to določilo z nekoliko širšega gospodarskega vidika, na primer možnosti vključevanja našega gospodarstva oziroma njene proizvodnje v tokove mednarodne menjave (izvoz pa je prav ta čas eden izmed ključnih zavor pri izravnavanju jugoslovanske plačilne bilance!), je mogoče trditi, da je zakon izhajal iz nekoliko omejenih stališč. Toda, tu ni naš namen, da bi preveč kritično posegali v razpravo o posameznih za konksih določbah, četudi bi jim bilo moč, kot je videti, kaj lahko prigovarjati.

Vendar bodi že kakorkoli, namen zakonodaje je nedvomno ta, da na vse mogoče in dopustne načine pospešuje gospodarski razvoj in blaginjo družbe, ne pa obratno. Morda pa bodo prihodne razmere narekovele posamezne potrebne novele ali popravke v zakonskih določbah? Jasno je, da takšni postopki praviloma ne stečejo hitro.

Zato nam za zdaj pač preostane le to, da se kot tehnični ustvarjalci — čimbolj uskladimo z normami pozitivne zakonodaje.

Kot je bilo pričakovati, se je skladno z novo ustavno ureditvijo ustrezno spremenil tudi postopek za pridobitev pravice patenta. Vidno novost v tem postopku predstavlja uveljavitev takomenovanega »odloženega preizkusa«, ki ga sicer pozna tudi veliko drugih držav. Za kaj pravzaprav gre pri tem? Za patent se najprej vložijo ustrezna prijava, medtem ko se — seveda pravilna — prijava objavi šele po preteku 18 mesecev od dneva vložitve prijave. Naslednji dogodek predstavlja preizkus pogojev za priznanje upravičenosti patenta. Le-ta se opravi izključno na zahtevo nosilca patenta ali pa tudi kake druge zainteresirane osebe. Opravi se v teku 4 let od objave prijave patenta. V kolikor v tem roku ni podana zahteva za popoln preizkus pogojev za priznanje patenta, se smatra, da je prijavitelj svojo namero opustil in prijavo patenta zanemaril. Če pa je bila v predvidenem roku zahteva za popoln preizkus pogojev vložena in je pri tem zagotovljena, da so potrebni pogoji izpolnjeni,

se izda odločba o priznanju (patentne) pravice bodisi v celoti ali pa le delno. Načelo »odloženega preizkusa« praktično učinkuje tako, da prijava patenta ostane javnosti pridržana leto in pol od vložitve prijave in patentni potemtakem v tem razdobju obstaja v situaciji nekakšne »uradne skrivnosti« prijavitelja in informacije o patentu druge osebe v tem roku ne morejo dobiti, dostopna jim postane šele po 18 mesecih. Glede na takšno učinkovanje je načelo »odloženega preizkusa«, ki ga uveljavlja novi zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja, zelo pomembna novost za delo vseh naših znanstveno-raziskovalnih organizacij in RR oddelkov v OZD in s tem tudi za celotno naše gospodarstvo. Jasno je torej, da to dokaj močno zadeva tudi SOZD Iskra, ki ima zelo močno razvito razvojno in raziskovalno dejavnost in ki — kot je bilo javljeno pred nekaj leti — prijavi nemalo novih patentov.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Mara Ovsenik

Počitniška dejavnost v Elektrozvezah

(Nadaljevanje s 7. strani)

V bodoče bomo še težili, da razširimo naše zmogljivosti, vendar bo to precej odvisno od poslovnih rezultatov naše DO, nekaj možnosti pa imamo še v boljši izkoriščenosti pred in posezone.

počitniški dejavnosti precej aktivni. Vsako leto dokupimo po eno prikolic tako, da jih imamo sedaj že 8. Ena je postavljena v Gozd Martuljku, 5 v Vrsarju in 2 v Runkah pri Puli. Razpolagamo pa še s 5 prenosljivimi šotori.

V letošnjem letu teh 8 prikolic omogoča 8-dnevno letovanje. Odločili

smo se namreč, da ustrezno vsem prosilcem in nato glede na število prikolic priredimo število dni. Letos smo tako morali zaradi večjega števila prijavitelj posamezno izmeno za 1 dan v primerjavi z lanskim letom. Pred kratkim smo namestili pravkar kupljeno prikolico v Gozd Martuljek in s tem omogočili našim delavcem dopustovanje tudi v zimskem času, kar je predvsem razveseljivo za naše smučarje.

Zanimanje naših delavcev za letovanje v prikolicah je zelo veliko in tudi večina sodeluje v naši počitniški dejavnosti. Zato tudi računamo, da bomo izkoristili vse naše možnosti za razširitev naših zmogljivosti.

Želja vseh nas je, da bi podaljšali posamezne izmene tja na 10 do 14 dni, vendar bo to možno samo z večjo izkoriščenostjo do sedaj še ne povsem zasedenih pred in posezonskih zmogljivosti in seveda če bi v naslednjih letih lahko tako kot doslej še dokupili kakšno prikolico. Slednje bo seveda odvisno še od marsičesa. Predvsem od poslovnega uspeha naših TOZD in pa tudi od najemnine, ki jo naši delavci plačujejo za vsako prikolico in, ki letos v višini 300 dinarjev po prikolici na dan ne krije niti tekočih stroškov. Upamo pa, da bomo z zavetim delom kljub vsemu lahko na tem področju še veliko naredili v naslednjih letih in, da bo komisija ki so jo naši delavci v ta namen izvolili lahko z njihovo pomočjo in v zadovoljstvo vseh zaposlenih še naprej uspešno opravljala svoje delo.

B. Č.

SMUČARSKO PRVENSTVO KRANJSKE ISKRE NA LEDINAH

Zmaga Kibernetike

V juliju so imele delovne organizacije ERO, Kibernetika in Telematika letno smučarsko prvenstvo na Ledinah. Tekmovanja oziroma pohoda se je udeležilo 56 delavcev.

Z avtobusom nas je pot vodila do Jezerskega, mimo planšarskega jezera skoraj do tovarne vlečnice, kjer smo odložili prtljago, ki so jo z vlečnico popeljali na Ledine. Vodiči Meta Šparovec, Mira in Mitja Krampel so nas popeljali po Slovenski poti do Ledin. Pot je bila naporna, a prijetna.

V lepem sončnem vremenu se je tekmovalje pričelo ob napovedani uri. Malo več dela so imeli organizatorji, katerim se moramo zahvaliti za nemoten potek. Snega za smuko je bilo dovolj, tudi dobre volje ni manjkalo.

Prvi trije iz vsake skupine so prejeli medalje, prva ekipa DO pa prehodni pokal. Po razglasitvi rezultatov in podelitvi medalj smo se razšli. Ena skupina je odšla po Slovenski poti, druga po Lovski, tretja do Češke koče in naprej v dolino. S prijetnimi občutki smo se z Jezerskega odpeljali proti Kranju.

Ženske A razred: 1. Vilma Deželak — TEL, 33,83; 2. Irena Rakovec — TEL, 45,03; **Ženske B razred:** 1. Vida Zupan — KIB, 24,51; 2. Mira Krampel — KIB, 33,93; 3. Branka Kokalj — KIB, 36,18; 4. Vida Rozman — KIB, 39,90; 5. Meta Šparovec — TEL, 50,24. **Moški A razred:** 1. Zdenko Pavc — KIB, 22,23; 2. Cvetko Hajdarovič — KIB, 24,39; 3. Viktor Šparovec — KIB, 24,79; 4. Stane Mihalič — TEL, 25,69; 5. Tomaž Pogačnik — KIB, 1,03,02. **Moški B razred:** 1. Milan Nadižar — TEL, 23,06; 2. Davor Jug — TEL, 25,84; 3. Jože Meško — TEL, 25, 97; 4. Martin Rupnik — TEL, 26,29; 5. Hinko Ule — TEL, 26,62; 6. Vinko Majcen — ERO, 27,00; 7. Jure Zupan — ERO, 28,96; 8. Andrej Naglič — KIB, 32,20; 9. Anton Blatnik — KIB, 87,94. **Moški C razred:** 1. Rado Faganel — KIB, 27,45; 2. Franc Brezar — KIB, 30,84; 3. Mitja Krampel — KIB, 32,45. **Otroci:** 1. Matjaž Kokalj — 29,85; 2. Simon Starman — 31,40; 3. Katja Zupan — 32,85; 4. Primož Ule — 35,53; 6. Polona Zupan — 39,56; 8. Neja Zupan — 49,15; 9. Saša Zupan — 50,10; 10. Ule Uroš — 1,02,16.

Ekipno je prvo mesto zasedla DO Kibernetika s 550 točkami, drugo Telematika s 450 točkami in tretje ERO s 25 točkami. Jure Zupan

Pot prijateljstva — Reizkofel

Planinsko društvo Iskra bo obiskalo 1. okt. 1983 še en vrh Poti prijateljstva — Reizkofel (2371 m). Zbrali se bomo v soboto, 1. X. 1983 ob 5. pred občino Šiška in se z avtobusom odpeljali do Reischach, od koder je še 4 ure zmerne hoje.

Izlet bo vodila Breda Jančar, kjer se tudi prijavite do 8. septembra 1983 na telefon: 572-331 int.: 311.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

FRANCA KIMOVCVA

sezahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Stevci na trahih E7 in T3, za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč. Vsem iskrena hvala!

hčerki: Milena Kovačič in Marinka Erzetič.

Od Slemena do Krnice

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo 9. in 10. septembra 3. del izleta po poteh prijateljstva — od Slemena do Krnice.

Zbrali se bomo v petek, 9. septembra ob 16. uri pod uro na ljubljanski železniški postaji in se z rednim avtobusom odpeljali do Kranjske gore. Od tu bomo šli na Vršič in prespali v Erjavčevi koči. V soboto zjutraj ob 6. uri se bomo povzpeli na Sleme, od tu pa po Korenskih polih pod Robičev ob 6. uri se bomo napadli nad Sedelcem, od tu pa v Krnico.

Tura je primerna za izkušene planince. Z nami bo Uroš Zupančič, ki je to pot izpeljal, za varnost pa ho skrbel gorski reševalec Zvone Korenčan. Prijavite se pri Bredi Jančar, telefon 572-331, int.: 311.

Sto Iskrašic na Vodiško planino

bo poizkusila peljati v planinski svet Planinska sekcija DO ISKRA Kranj v soboto 27. avgusta. Tokrat smo se odločili za VODIŠKO PLANINO na Jelovici, obdano s smrekovimi gozdovi.

Zbrali se bomo pred kranjskim hotelom Creina ob 7. od tu pa nas bo avtobus prepeljal do Spodnje Lipnice pri Kropi. Od tu jo bomo počasi mahčili na slabi dve uri oddaljeno Vodiško planino, kjer nas bo gostil Partizanski dom. Če bodo razmere ugodne, bomo pogledali za gobami, ki jih tu običajno ne manjka. Po obilnem počitku bomo sestopili mimo Zidane skale in čez Jamnik v Podblico do avtobusa, za kar bomo spet rabili slabi dve uri lahke hoje.

Vodnika Meta Šparovec in Edo Erzetič pripravljata izlet posebno mladim družicam in planinkam vseh starosti, ki pa naj le bodo ustrezno planinsko opremljeni. Kot vedno, je prisotnost močnejšega spola zaželen! Cena prevoza bo 50. — din. Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk iz tajništva DO ERO, do srede 24. avgusta.

ČASOPISNE NOVICE

Iskrina tovarna v Komnu, ki proizvaja aluminjske odtike za potrebe drugih TOZD šempetske Iskre, delno pa tudi za domači trg in izvoz, načrtuje modernizacijo proizvodnje. Zaradi slabih delovnih pogojev je namreč nujna obravnava obstoječe proizvodne hale in dozidava nove, saj povečanje proizvodnih zmogljivosti narekujejo tudi večje potrebe doma in za izvoz. Z naložbo 102 milijona dinarjev načrtujejo tudi gradnjo kotlarne, kompresorske postaje, orodjarne, oprema pa bo v celoti domače proizvodnje. Ko bodo načrte uresničili, bo doslej nizko akumulativna proizvodnja prerasla v visoko akumulativno. Izvoz naj bi povečali za 26. krat. Z redno proizvodnjo naj bi začeli z letom 1985. (Primorske novice).

Iskrini delovni organizaciji Telematika se letos obeta dober devizni zaslužek v Turčiji. V tej državi je dobila naročilo za 20 manjših javnih telefonskih central s skupno zmogljivostjo 10 tisoč priključkov. Prvo izmed njih že vključujejo v javno telefonsko omrežje. Za prihodnje leto tečejo pogovori, da bi turški pošti prodali še 40 takih central.

Poleg central naj bi Iskra prodajala v Turčijo svoje znanje. S firmo TTE, s katero sodelujejo že 30 let, se dogovarja za prenos tehnologije proizvodnje zasebnih in javnih telefonskih central — Delo.

Približno 1.500 delavcev različnih podjetij noč in dan dela pri gradnji reverzibilne vodne elektrarne Obrovac. Nova centrala, ki naj bi začela s pridobivanjem električne energije na dan republike, bo imela zmogljivost 450 milijonov kilovatih ur z naravnim dotokom in še 250 milijonov kilovatih ur z reverzibilnim dotokom. Pri gradnji sodelujejo številna domača podjetja, med njimi tudi Iskra.

Skupina konstruktorjev in delavcev Iskre iz Ljubljane ter banjalškega Jelšingrada je izdelala prvo hidravlično stiskalnico za kotno zvijanje (apkant) z numeričnim krmiljenjem na temelju Iskrine aparature PNC 50. Banjalška tovarna orodnih strojev je sicer te stiskalnice izdelovala že prej, vendar le z ročnim krmiljenjem.

Programski sistem omogoča pomnilnik za sto programskih korakov in programiranje 16 funkcij — Poslovne novice, Beograd.

Ljubljanski Teleks je objavil dopis Miroslava Slane-Mirosa, v katerem se leta huduje, da v Iskrini prodajalnah sploh ne vedo, če imajo Iskrine diktafone „compur-dict“, kljub temu, da Iskrina prodaja v Ljubljani zagotavlja, da naj bi jih imeli na voljo v vseh prodajalnah Iskre in Elektrotehne.

Agencija Tanjug je posredovala vsem jugoslovanskemu časopisju vest o otvoritvi novih delovnih prostorov tovarne keramičnih in večplastnih kondenzatorjev Keko v Žužemberku.

Nekateri časopisi, med njimi zagrebški Vjesnik, so objavili tudi, da je tovarna Iskra-Keko podpisala kitajski predstavniki pogodbo o dobavi opreme in tehnologije za proizvodnjo večplastnih kondenzatorjev v vrednosti 300 tisoč ameriških dolarjev.

Zbral in uredil Marjan Krajič

RAZPIS

Srednja šola tehniških strok Litostroj, Ljubljana, Djakovičeva 53 bo v šolskem letu 1983—84 vpisovala odrasle v:

1. Skrajšani program obdelava kovin in upravljanje strojev, smer obdelovalec kovin

To je program, po katerem se izobražujejo udeleženci za raznovrstna dela v kovinarski industriji, ki so značilna za poklice II. zahtevnostne stopnje: ročna obdelava kovin, manj zahtevna in serijska obdelava kovin na strožnicah, frezalnih, pehalnih, vrtilnih, brusilnih strojih, na stiskalnicah in drugih obdelovalnih strojih, priprava materiala, lansiranje polizdelkov ali izdelkov, manj zahtevna montaža kovinskih elementov, montaža inštalacij, strežba polavtomatskih in avtomatskih strojev. Izobraževanje obsega predvsem teoretični del v dveh semestrih, to je eno šolsko leto. Pri praktičnih znanjih ugotavljamo doseženo stopnjo usposobljenosti vsakega udeleženca in organiziramo praktični pouk po potrebi, kar lahko za toliko podaljša čas izobraževanja. Zaključnega izpita ni. Predmetnik obsega naslednje predmete: slovenski jezik in književnost, umetnostno vzgojo, matematiko, naravoslovje, družboslovje, zdravstveno vzgojo, osnove tehnike in proizvodnje, tehniško risanje s strojnimi elementi in strojeslovje, organizacijo in ekonomiko dela in tehnologijo.

Pouk bo potekal prilagojeno življenjskim in delovnim izkušnjam udeležencev izobraževanja, predmeti ne bodo razporejeni vsi hkrati.

V program se lahko vpšejo kandidati, ki imajo najmanj 6 razredov osnovne šole. Po uspešno zaključenem izobraževanju prejme udeleženec javno veljavno diplomu (spričevalo) z nazivom »obdelovalec kovin«. Udeležencu je omogočena kasnejša vključitev v zahtevnejši program srednjega izobraževanja.

2. Srednji program kovinarstvo in strojništvo, smer: oblikovalec kovin

To je program, po katerem se izobražujejo udeleženci za doslej značilne poklice strugar, rezkalec, brusilec, vrtalec, strojni mehanik, pa tudi za tehniškega strojnega risarja, orodjarja.

Izobraževanje obsega predvsem teoretični pouk v štirih semestrih, to je dve šolski leti in na koncu ni zaključnega izpita. Pri praktičnih znanjih ugotavljamo doseženo stopnjo usposobljenosti vsakega udeleženca in organiziramo praktični pouk po potrebi, kar lahko seveda za toliko podaljša čas izobraževanja. Predmetnik obsega naslednje predmete: slovenski jezik in književnost, umetnostno vzgojo, tuj jezik, matematiko, fiziko, biologijo, kemijo, samoupravljanje s temelji marksizma, zgodovino, geografijo, zdravstveno vzgojo, osnove tehnike in proizvodnje, tehniško risanje s strojnimi elementi, energetiko z energetskimi napravami, mehaniko, gradiva, organizacija in ekonomika dela, tehnologija.

Pouk bo potekal prilagojeno življenjskim in delovnim izkušnjam udeležencev izobraževanja, predmeti ne bodo razporejeni vsi hkrati.

V program se lahko vpšejo kandidati, ki so uspešno končali vseh 8 razredov osnovne šole.

Po uspešno zaključenem izobraževanju prejme udeleženec javno veljavno diplomu (spričevalo) z nazivom »oblikovalec kovin«. Udeležencu je omogočena kasnejša vključitev v nadaljnjo izobraževanje.

Splošna pojasnila:

Oba programa veljata enako za mladino in odrasle, vendar se izvajata za odrasle prilagojeno njihovim izkušnjam. Udeleženec se bo učil tisti tuj jezik, ki se ga je učil že v osnovni šoli (po programu pa je namenjen tujemu jeziku le en semester).

Pouk bo potekal v popoldanskem času v izobraževalnem centru, delno pa bodo uvedene seminarske oblike dela in samoizobraževanje. Zato tudi ne bodo v šoli na urniku prav vsi predmeti v enaki teži, temveč najbolj poudarjamo predvsem tiste, ki največ zahtevajo razlage in delov šoli, in pri katerih to zahteva slabše predznanje udeležencev.

Prijave sprejema tajništvo šole do 5. septembra 1983.

SOZD ISKRA Izobraževalni center Ljubljana

razpisuje

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

5. zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 1. 2. — 26. 4. 1984

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VESEBINA:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima dokončano višjo ali visoko šolo tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega od svetovnih jezikov,
- je star (praviloma) do 35 let,

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo ta izpit, ki je eden od pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka »5. Zunanjetrgovinske šole v Iskri«.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 26. 9. do 8. 10. 1983 v Portorožu. Izpitni roki v letu 1983 bodo v oktobru in decembru pri izpitni komisiji na Gospodarski zbornici Slovenije.

ORGANIZACIJA:

Skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost. Udeleženci bodo 3 mesece pred pričetkom šolanja prejeli posebej pripravljeno študijsko gradivo, ki ga bodo morali do pričetka izvajanja programa šole preučiti.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah za slušatelje s tehnično predizobrazbo in izbranih elektrotehniških temah za slušatelje z netehniško predizobrazbo.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre.

NOSILCI PROGRAMA:

Ekonomska fakulteta »Boris Kidričič«, Ljubljana, SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA:

mag. Mitja Tavčar, dipl. inž.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA:

dr. Ferdinand Trošt

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 1. 2. 1984 ob 8. v hotelu TRANSTURIST, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1984 ob 14.

PRIJAVE:

Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZD oziroma DSSS pošljejo najkasneje do 15. 9. 1983 na naslov: SOZD ISKRA, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s pripravami kandidatov za šolanje že v mesecu septembru 1983 (ZT registracija, dopolnili tečajji tujih jezikov, temeljna predavanja pred pričetkom ZT šole).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.